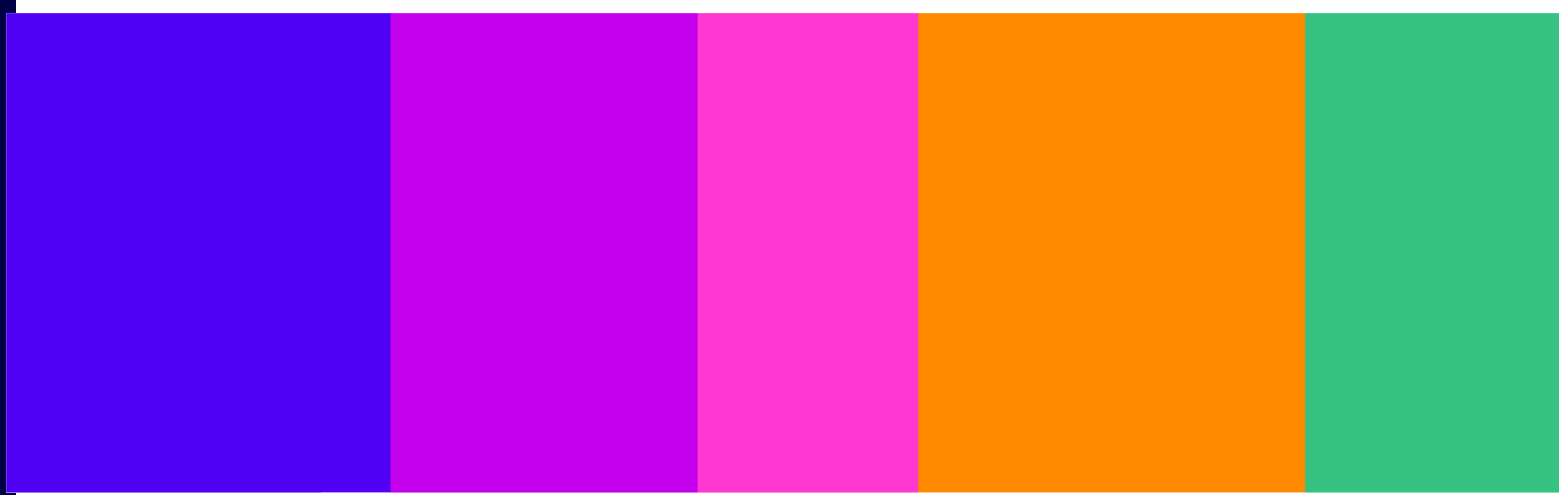

Aesu effaith newidiadau arfaethedig i weithgareddau gwasanaeth cyhoeddus y **BBC**

Newidiadau i'n Canllawiau

Datganiad

Dyddiad cyhoeddi : 11 Mai 2026

Cynnwys

Adran

1. Trosolwg	3
2. Cefndir	5
3. Ymatebion i'n hymgyngoriad a phenderfyniadau Ofcom	7

Atodiad

A1. Canllawiau wedi'u diweddarau ar gyfer asesu effaith newidiadau arfaethedig i weithgareddau gwasanaeth cyhoeddus y BBC.....	27
A2. Asesiadau effaith	28

1. Trosolwg

- 1.1 Mae Siarter a Chytundeb Fframwaith y BBC (y 'Cytundeb') yn gosod rolau'r BBC ac Ofcom wrth asesu effaith newidiadau arfaethedig y BBC i'w gwasanaethau cyhoeddus.
- 1.2 Yn ei [Adolygiad Canol Tymor o'r BBC 2024](#), nododd y Llywodraeth argymhellion ar gyfer newidiadau i'r Cytundeb ynghylch rôl Ofcom. Cyhoeddodd y Llywodraeth ddiweddariadau i'r Cytundeb sy'n gweithredu'r newidiadau hyn ym mis Rhagfyr 2025.¹
- 1.3 Gwnaethom [ymgyngori](#) ym mis Ionawr 2026 ar newidiadau yr ydym yn bwriadu eu gwneud i'n canllawiau ynghylch sut mae effaith cystadleuaeth y BBC yn cael ei hasesu (y 'Canllawiau')² i adlewyrchu diweddariadau'r Llywodraeth i'r Cytundeb.
- 1.4 Derbyniem naw ymateb i'r ymgynghoriad gan ystod o randdeiliaid gan gynnwys y BBC, darlledwyr a chyhoeddwyr masnachol, a chyrff diwydiant a sefydliadau defnyddwyr. Rydym wedi ystyried yr holl ymatebion hyn yn ofalus wrth gwblhau'r Datganiad a'r newidiadau i'n Canllawiau. Yn y ddogfen hon, rydym yn egluro'r rhesymeg dros ein penderfyniadau.
- 1.5 Mae'r ddogfen hon wedi'i strwythuro fel a ganlyn:
 - Mae adran 2 yn egluro'r cefndir.
 - Mae adran 3 yn crynhoi'r ymatebion i'r ymgynghoriad ac yn nodi penderfyniadau Ofcom.
 - Mae Atodiad 1 yn cynnwys ein Canllawiau wedi'u diweddarau.
 - Mae Atodiad 2 yn nodi ein hasesiadau effaith terfynol, gan gynnwys ar Gydraddoldeb a'n dyletswydd i'r Gymraeg, dyletswydd cydraddoldeb y sector cyhoeddus a dyletswydd twf economaidd.

Yr hyn yr ydym wedi'i benderfynu – yn gryno

Ar ôl ystyried ymatebion rhanddeiliaid, rydym wedi penderfynu bwrw ymlaen â'r newidiadau i'r canllawiau fel yr ymgynghorwyd arnynt, yn amodol ar nifer gyfyngedig o eglurhad a mireinio drafftio. Gan adlewyrchu'r Cytundeb wedi'i ddiweddarau, mae'r Canllawiau wedi'u diweddarau:

- yn cadarnhau, lle mae'r BBC yn gwneud newid sylweddol i'w weithgareddau gwasanaeth cyhoeddus a bod ei brawf budd y cyhoedd wedi nodi a mynd i'r afael â materion cystadleuaeth yn briodol, y gall Ofcom benderfynu y gall newid fynd rhagddo heb asesiad cystadleuaeth Ofcom;
- yn egluro'r ffactorau y gall Ofcom eu hystyried wrth wneud y penderfyniad hwn, gan gynnwys ansawdd dadansoddiad y BBC a'i ymgysylltiad â rhanddeiliaid;
- yn egluro pryd y bydd Ofcom nawr yn ystyried cynnal asesiad byrrach;
- yn adlewyrchu y gall Ofcom gymeradwyo newid gan y BBC yn amodol ar amodau neu addasiadau ar ôl cynnal asesiad byrrach;

¹ [Diweddariadau i Gytundeb Fframwaith y BBC Rhagfyr 2025](#)

² [Canllawiau ar gyfer asesu effaith newidiadau arfaethedig i weithgareddau gwasanaeth cyhoeddus y BBC](#)

- yn dileu cyfeiriadau at "wasanaethau cyhoeddus newydd y DU" yn cael eu trin yn awtomatig fel newidiadau perthnasol.

Bydd y newidiadau a'r Canllawiau wedi'u diweddarau yn dod i rym o 16 Mehefin 2026.

2. Cefndir

Trosolwg o reoleiddio cystadleuaeth y BBC

Effaith gwasanaethau cyhoeddus y BBC ar gystadleuaeth

- 2.1 Mae'r BBC yn sefydliad mawr, a ariennir yn gyhoeddus sy'n gweithredu ar draws sectorau teledu, radio ac ar-lein yn y DU. Wrth fodloni'r gofynion a nodir yn Siarter y BBC a'i Genhadaeth a'r Dibenion Cyhoeddus, mae gan y BBC effaith ar gystadleuaeth yn y diwydiant cyfryngau.
- 2.2 Mae angen i'r BBC allu addasu ei wasanaethau i barhau i gyrraedd cynulleidfaoedd a pharhau i fod yn berthnasol iddynt, ond rhaid iddo hefyd geisio osgoi effeithiau andwyol ar gystadleuaeth nad ydynt yn angenrheidiol ar gyfer cyflawni ei Genhadaeth a'i Dibenion Cyhoeddus.

Rheoleiddio effaith cystadleuaeth y BBC

Rôl y BBC

- 2.3 Mae Siarter y BBC yn gosod rhwymedigaethau ar y BBC o ran newidiadau arfaethedig i'w weithgareddau gwasanaeth cyhoeddus. Rhaid iddo ystyried yr effeithiau ar gystadleuaeth yn y DU ac osgoi effeithiau negyddol diangen a rhaid iddo hefyd ystyried hyrwyddo effeithiau cadarnhaol ar y farchnad ehangach. Cyfrifoldeb Bwrdd y BBC, yn y lle cyntaf, yw ystyried budd y cyhoedd ac effaith gystadluol newidiadau sylweddol i weithgareddau gwasanaeth cyhoeddus.
- 2.4 Mae'r Cytundeb yn ehangu ar rwymedigaethau Siarter y BBC. Yn benodol, rhaid i'r BBC ystyried a yw unrhyw newidiadau arfaethedig i'w weithgareddau gwasanaeth cyhoeddus yn sylweddol. Os yw'n ystyried eu bod nhw, dim ond os yw'n bodloni prawf budd y cyhoedd ('PIT') y gall y BBC eu gwneud, ac mae Ofcom yn cytuno y gall fynd ymlaen.

Rôl Ofcom

- 2.5 O dan y Siarter, mae'n rhaid i ni osod gofynion yn Fframwaith Gweithredu'r BBC i ddiogelu cystadleuaeth deg ac effeithiol yn y DU mewn perthynas â newidiadau sylweddol i weithgareddau gwasanaeth cyhoeddus a gynigir gan y BBC. Mae ein rôl yn cynnwys ystyried a yw newid arfaethedig y BBC yn sylweddol ac, os felly, penderfynu a all fynd ymlaen.
- 2.6 Cyn gwneud y diwygiadau diweddar i'r Cytundeb, wrth ddod i benderfyniad ynghylch a all y BBC fwrw ymlaen â newid sylweddol, roedd gennym ddau opsiwn o ran sut y gwnaethom asesu cynnig y BBC: cynnal asesiad cystadleuaeth y BBC ('BCA'), sy'n ei gwneud yn ofynnol inni ddod i'r casgliad a yw gwerth cyhoeddus y newid arfaethedig yn cyfiawnhau unrhyw effeithiau andwyol ar gystadleuaeth deg ac effeithiol; neu gynnal asesiad byrrach, mwy ffocws gan dynnu ar elfennau o'r weithdrefn BCA.
- 2.7 Yn ein hadolygiad o [Sut mae Ofcom yn rheoleiddio'r BBC](#) a gyhoeddwyd ym mis Mehefin 2022, gwnaethom adolygu sut roedd y farchnad y mae'r BBC yn gweithredu ynddi wedi newid ac ystyried sut mae angen i reoleiddio esblygu i barhau i fod yn addas at y diben.

- 2.8 Argymhellodd ein hadolygiad y dylai'r Llywodraeth ystyried gwneud newidiadau i'r Siarter a'r Cytundeb er mwyn rhoi mwy o hyblygrwydd i Ofcom yn ein prosesau rheoleiddio:³ er enghraifft, i'n galluogi i gymeradwyo newid i'r BBC heb gynnal asesiad cystadleuaeth, os ydym yn cytuno â dadansoddiad y BBC a'i fod wedi ymgysylltu'n effeithiol â rhanddeiliaid.

Diweddariadau i Gytundeb y BBC

- 2.9 Ym mis Ionawr 2024, cyhoeddodd y Llywodraeth ei Hadolygiad Canol Tymor o'r BBC, a nododd y byddai'n gweithredu ein hargymhellion mewn perthynas â rheoleiddio cystadleuaeth. Felly, o dan y Cytundeb wedi'i ddiweddarau, os penderfynwn fod newid arfaethedig i weithgareddau gwasanaeth cyhoeddus y BBC yn berthnasol, byddwn yn ystyried a yw'n briodol cynnal asesiad cystadleuaeth, neu wneud penderfyniad y gall y BBC gyflawni'r newid pan fyddwn o'r farn, yn unol â'n canllawiau, ein bod yn fodlon â phroses PIT y BBC.
- 2.10 [Cyhoeddwyd y Cytundeb wedi'i ddiweddarau](#) ar 16 Rhagfyr 2025 a bydd y diwygiadau i'r paragraffau yn dod i rym ar **16 Mehefin 2026**, chwe mis o'r dyddiad cyhoeddi.⁴
- 2.11 Mae ein Canllawiau cyhoeddedig yn nodi'r fframwaith cyfreithiol, y broses a'r gweithdrefnau a'r dull dadansoddol yr ydym yn disgwyl eu defnyddio wrth asesu newidiadau a gynigir gan y BBC i'w weithgareddau gwasanaeth cyhoeddus. Gwnaethom [ymgyngori](#) ym mis Ionawr 2026 ar newidiadau yr ydym yn bwriadu eu gwneud i'n Canllawiau i adlewyrchu'r newidiadau i'r Cytundeb.

³ [Sut mae Ofcom yn rheoleiddio'r BBC](#), Adran 6.

⁴ Os dechreuodd y BBC Brawf Budd y Cyhoedd (PIT) ar gyfer newid arfaethedig o dan gymal 8 o'r Cytundeb cyn i'r diwygiadau i gymalau 10–15 ddod i rym, bydd y PIT hwnnw'n parhau i gael ei benderfynu gan y BBC ac Ofcom o dan yr hen fersiwn o'r Cytundeb, nid yr un diwygiedig.

3. Ymatebion i'n hymgyngghoriad a phenderfyniadau Ofcom

- 3.1 Yn ein hymgyngghoriad, gwnaethom nodi ein newidiadau arfaethedig i'r Canllawiau i adlewyrchu diwygiadau i'r Cytundeb a gyhoeddwyd ym mis Rhagfyr 2025.
- 3.2 Roedd cynigion yr ymgynghoriad yn cwmpasu:
- diweddarau'r Canllawiau i adlewyrchu'r opsiwn i Ofcom gymeradwyo newid perthnasol i'r BBC heb gynnal asesiad cystadleuaeth lle rydym yn fodlon bod materion cystadleuaeth wedi cael eu datrys yn briodol drwy PIT y BBC;
 - egluro pryd y gall asesiad byrrach fod yn briodol o hyd;
 - dileu cyfeiriadau at 'gwasanaethau cyhoeddus newydd y DU' yn awtomatig yn sylweddol;
 - adlewyrchu y gall Ofcom gymeradwyo newid gan y BBC gydag amodau neu addasiadau yn dilyn asesiad byrrach.
- 3.3 Cawsom naw ymateb i'n hymgyngghoriad gan Arqiva, y BBC, Boom Radio, GB News, News UK, News Media Association, Pact, Radiocentre a'r RNIB. Cyhoeddir y fersiynau nad ydynt yn gyfrinachol o'u hymatebion ochr yn ochr â'r datganiad hwn, gyda chyfeiriadau at rifau tudalen a pharagraff o'r ymatebion hyn wedi'u nodi yn y datganiad hwn.
- 3.4 Ym mhob adran isod, rydym yn crynhoi barn rhanddeiliaid yn ôl thema, yn egluro sut rydym wedi asesu'r safbwyntiau hynny, ac yn nodi ein hymatebion a'n penderfyniadau. Wrth ddod i'r penderfyniadau hyn, rydym wedi ystyried eu heffaith a'n dyletswyddau statudol perthnasol. Mae ein hasesiadau effaith terfynol, gan gynnwys ar Gydraddoldeb a'n dyletswydd i'r Gymraeg, dyletswydd cydraddoldeb y sector cyhoeddus a dyletswydd twf economaidd, wedi'u nodi yn Atodiad 2.

Y Cytundeb, rôl Ofcom a chwmpas y Canllawiau

- 3.5 Yn yr ymgynghoriad, gwnaethom egluro fod ein newidiadau arfaethedig i'r Canllawiau yn gyfyngedig o ran cwmpas i adlewyrchu'r diwygiadau a wnaed gan y Llywodraeth i'r Cytundeb ym mis Rhagfyr 2025 yn dilyn Adolygiad Canol Tymor 2024 o Siarter y BBC. Mae'r diwygiadau hyn yn gweithredu'r argymhellion sy'n weddill, gan gynnwys yr argymhelliad i symleiddio'r broses ar gyfer asesu newidiadau arfaethedig i weithgareddau gwasanaeth cyhoeddus y BBC.

Yr hyn a ddywedodd yr ymatebwyr

- 3.6 Nododd nifer o randdeiliaid sylwadau ar oblygiadau'r diwygiadau ar rôl Ofcom wrth amddiffyn cystadleuaeth deg ac effeithiol. Er eu bod yn cydnabod bod y newidiadau i'r Cytundeb eisoes wedi'u gwneud, mynegodd y rhanddeiliaid hyn bryder y gallai'r fframwaith diwygiedig leihau lefel y craffu rheoleiddiol annibynnol a gymhwysir i newidiadau i weithgareddau gwasanaeth cyhoeddus y BBC.
- 3.7 Nododd **GB News** fod ei ymateb yn canolbwyntio ar sicrhau bod canllawiau gweithdrefnol Ofcom, a fyddai bellach yn adlewyrchu'r Cytundeb wedi'i ddiweddarau, yn darparu

amddiffyniad cadarn, tryloyw ac effeithiol ar gyfer cystadleuaeth deg.⁵ Nododd y dylid deall ei ymateb ochr yn ochr â rhwymedigaethau statudol Ofcom i hyrwyddo buddiannau dinasyddion a defnyddwyr trwy hyrwyddo cystadleuaeth i annog buddsoddiad ac arloesedd mewn marchnadoedd perthnasol.

- 3.8 Roedd **Radiocentre** o'r farn bod Ofcom yn dal i gadw disgrisiwn ynghylch sut mae'n gweithredu'r Cytundeb wedi'i ddiweddarau (er enghraifft, drwy'r Canllawiau) ac yn y ffordd mae'n rheoleiddio'r BBC o dan y darpariaethau.⁶ Ystyriodd fod y newidiadau i'r Cytundeb yn sylweddol ynddynt eu hunain ac er bod y newidiadau yn ymddangos yn dechnegol eu natur, maent yn dileu gwiriad a chydbwysedd pwysig yn y system reoleiddio ac yn peryglu newid lefel y craffu annibynnol gan Ofcom yn sylfaenol. Nododd, er ei fod y tu hwnt i gwmpas yr ymgynghoriad hwn, y byddai'n galw ar y llywodraeth am weithredu haen annibynnol ychwanegol o werthuso cystadleuaeth yn Siarter nesaf y BBC a gaiff ei sbarduno'r awtomatig os bydd gwasanaeth BBC a gymeradwywyd gan Ofcom yn cyrraedd graddfa sylweddol a/neu y tu hwnt i ragolygon gwreiddiol y BBC o effaith gystadleuol.⁷
- 3.9 Cydnabuwyd **News UK** fod y newidiadau wedi'u cytuno gan y llywodraeth ddiwethaf yn ystod yr Adolygiad Canol Siarter a bod y Cytundeb wedi'i ddiwygio gan y Llywodraeth hon i alluogi Ofcom i newid ei ganllawiau.⁸ Fodd bynnag, anghytunodd fod y newidiadau i'r Cytundeb yn angenrheidiol ac roedd o'r farn nad yw'r fframwaith rheoleiddio presennol yn rhwystro gallu'r BBC i arloesi. Roedd o'r farn y byddai'r newidiadau i'r broses yn dibynnu'n fwy ar Ofcom yn adolygu a herio gwaith y BBC.
- 3.10 Cwestiynodd **Boom Radio** a oedd newidiadau i ganllawiau a phrosesau Ofcom yn haeddiannol ar hyn o bryd, gan y gallai fod angen eu hailysgrifennu o dan Siarter a Chytundeb newydd.⁹
- 3.11 Nododd y **BBC** y newidiadau i'r Cytundeb a chododd rai pryderon ynghylch gweithrediad Ofcom a sut mae'r canllawiau presennol yn gweithio'n ymarferol.¹⁰

Ein hymateb

- 3.12 Mae Siarter a Chytundeb Fframwaith y BBC yn cael eu gosod gan y Llywodraeth ac maent yn pennu rolau priodol y BBC ac Ofcom mewn perthynas â newidiadau i weithgareddau gwasanaeth cyhoeddus y BBC. O dan y Cytundeb, mae'r BBC yn gyfrifol am gynnal ei asesiadau materolrwydd a'i PITs ei hun, tra bod Ofcom yn gyfrifol am benderfynu a all newidiadau arfaethedig fynd rhagddo neu a oes angen asesiad rheoleiddiol pellach.
- 3.13 Mae ein Canllawiau yn ffurfio rhan o Fframwaith Gweithredu Ofcom ar gyfer y BBC ac yn cynnwys gofynion penodol sy'n rhwymo'r BBC, ochr yn ochr â chanllawiau ar weithdrefnau, amserlenni a dull dadansoddol. Nid yw'r newidiadau yr ymgynghorwyd arnynt yma yn cyflwyno rhwymedigaethau rhwymo newydd ar y BBC: mae'r gofynion hynny'n parhau heb eu newid.
- 3.14 Rydym o'r farn bod y diweddariadau i'r Canllawiau yn adlewyrchu'n briodol diwygiadau i'r Cytundeb ac yn gyson â'n dyletswyddau statudol i hyrwyddo cystadleuaeth a rhoi sylw i ddymunoldeb hyrwyddo twf economaidd. Bwriad y newidiadau yw cefnogi proses reoleiddio

⁵ Ymateb GB News, paragraffau i) i iii)

⁶ Ymateb Radiocentre, paragraffau 1 i 6

⁷ Ymateb Radiocentre, paragraff 13

⁸ Ymateb News UK, tudalen 3

⁹ Ymateb Boom Radio, paragraff 6

¹⁰ Ymateb y BBC, paragraff 1

fwy targedig a chymesur. Rydym wedi gwneud newidiadau ac eglurhad ychwanegol, a nodir yn yr adrannau perthnasol isod ac yn y Canllawiau terfynol, i adlewyrchu ymatebion ac awgrymiadau gan randdeiliaid.

- 3.15 Yn ddiweddar, mae'r Llywodraeth wedi [ymgyngori](#) ar Siarter nesaf y BBC. Byddai unrhyw newidiadau i'r Siarter a'r Cytundeb yn y dyfodol mewn perthynas â'r fframwaith cystadleuaeth yn faterion i'r Llywodraeth eu hystyried.

Ffactorau y byddwn yn eu hystyried wrth benderfynu a oes angen asesiad pellach

Ymgysylltiad y BBC â rhanddeiliaid ar ei chynigion

Yr hyn a ddywedasom

- 3.16 Yn yr ymgynghoriad, gwnaethom nodi y bydd y newidiadau i'r Cytundeb yn darparu hyblygrwydd ychwanegol ac yn lleihau hyd cyffredinol y broses reoleiddio lle mae'r BBC wedi asesu gwerth cyhoeddus a chystadleuaeth y newid yn briodol ac wedi canfod bod unrhyw effeithiau cystadleuaeth yn gyfiawn. Er mwyn elwa o'r hyblygrwydd cynyddol hwn, nodwyd y bydd angen i'r BBC sicrhau ei fod yn ymgysylltu'n effeithiol â rhanddeiliaid ac yn ystyried eu pryderon yn briodol, gan gynnwys ystyried a ellid diwygio newid arfaethedig i'w weithgareddau gwasanaeth cyhoeddus i liniaru pryderon a godwyd.
- 3.17 Cynigwyd ychwanegu'r canllawiau canlynol ar yr hyn yr ydym yn disgwyl ei weld gan y BBC:

A4.43 Wrth benderfynu a all y BBC gynnal y newid arfaethedig heb asesiad cystadleuaeth Ofcom, gallwn ystyried y rhestr ganlynol o ffactorau:

a) A yw'r BBC wedi ymgysylltu â phartion â diddordeb ar gam lle mae'n dal yn bosib y gallai mewnbwn ddylanwadu'n effeithiol ar gynigion mewn modd sy'n lliniaru effeithiau andwyol posibl ar gystadleuaeth deg ac effeithiol.

b) P'un a yw wedi bod yn dryloyw gyda rhanddeiliaid ynglŷn â'i gynlluniau ac wedi darparu digon o amser a manylion i ganiatáu i drydydd parti ddeall y cynnig a'i ddadansoddiad yn llawn a darparu mewnbwn adeiladol. Dylai hyn fel arfer gynnwys darparu:

- i. Manylion y newidiadau arfaethedig a'r amserlenni i'w gweithredu**
- ii. Dadansoddiad o'r effaith bosibl ar y farchnad**
- iii. Dadansoddiad o werth y cyhoedd**

A4.44 Er mwyn llywio ein penderfyniad, byddwn yn siarad â rhanddeiliaid i ddeall yr ymgysylltiad y maent wedi'i gael gyda'r BBC, a sicrhau ein bod yn ymwybodol o unrhyw bryderon ynghylch effeithiolrwydd ei ymgysylltiad.

Yr hyn a ddywedodd yr ymatebwyr

- 3.18 Yn gyffredinol, roedd yr ymatebwyr yn cefnogi bwriad y newidiadau arfaethedig, ond roedd y rhan fwyaf o'r farn nad oedd y newidiadau yn mynd yn ddigon pell a dylent fod yn fwy rhagnodol, gan gynnwys drwy nodi'n fanylach sut y dylai'r BBC ymgysylltu â rhanddeiliaid a beth fyddai'r canlyniadau pe baem yn ystyried nad oedd y BBC wedi ymgysylltu'n effeithiol.

- 3.19 Roedd **Boom Radio** o'r farn y dylai'r canllawiau ddiffinio'r ffactorau y gallem edrych arnynt mewn perthynas â thryloywder ac ymgysylltu fel 'rhwymedigaethau sylfaenol' ar y BBC. ¹¹ Roedd o'r farn y dylid fod yn ofynnol i'r BBC ddangos tystiolaeth fanwl, benodol a chysylltiedig, wedi'i gwneud yn hygyrch i randdeiliaid, o'i adnabyddiaeth, ymgysylltiad ac adlewyrchiad o bryderon rhanddeiliaid.
- 3.20 Roedd **Radiocentre** o'r farn bod angen i Ofcom sicrhau bod disgwyliadau ynghylch ymgysylltu â rhanddeiliaid yn llawer cliriach, a bod yn rhaid i Ofcom gadw'r gallu i ymyrryd lle bo'n briodol. ¹² Roedd o'r farn, o dan y Cytundeb wedi'i ddiweddarau, y byddai barn y BBC a'i PITs yn fwy allweddol wrth asesu effaith y newidiadau arfaethedig, a dylai'r canllawiau ar gyfer y BBC adlewyrchu ac ehangu ar y manylion yng Nghanllawiau Ofcom ar sut mae'n asesu effaith newidiadau o'r fath. Cynigiodd y dylai'r canllawiau gynnwys rhestr o ofnion y dylai'r BBC eu dilyn o ran methodoleg, technegau mesur, ffynonellau data (gan gynnwys ymchwil cynulleidfaoedd, arolygon a meintiau), setiau cystadleuol ac ystyriaethau eraill.
- 3.21 Yn yr un modd, nododd **GB News** y dylai'r canllawiau nodi safonau gweithdrefnol gofynnol ar gyfer ymgysylltu â'r BBC, gan gynnwys hyd ymgynghori gofynnol, lefel fanylder gofynnol i'w darparu, a gofyniad am ymateb sylweddol i bryderon a godwyd gan randdeiliaid. ¹³ Roedd o'r farn y dylai'r canllawiau hefyd gynnwys sut a phryd y bydd Ofcom yn ystyried a gafodd unrhyw bryderon gan randdeiliaid eu trin neu eu datrys yn sylweddol, a lle na chawsant eu trin, y dylai hyn fod yn ffactor neu'n sbardun sylweddol ar gyfer asesiad annibynnol Ofcom.
- 3.22 Mae'r **NMA** o'r farn y dylai Ofcom gynnwys rhwymedïau y bydd yn eu rhoi ar waith pan fydd y BBC wedi methu ag ymgysylltu â rhanddeiliaid yn effeithiol, gan gynnwys atal newid arfaethedig rhag digwydd. ¹⁴ Yn yr un modd, nododd **Pact**, lle canfyddir bod ymgysylltu â rhanddeiliaid yn annigonol, yn annigonol o dryloyw neu'n methu â mynd i'r afael â phryderon a godwyd, dylai hyn bwysu o blaid Ofcom gynnal ei asesiad ei hun. ¹⁵ Roedd **Boom Radio** o'r farn, os canfyddir bod y BBC yn torri disgwyliadau Ofcom yn glir (yr hyn a deimlai y dylai fod yn rhwymedigaethau), y dylai fod cosbau rheoleiddiol fel bod anghymhellant i beidio â chydymffurfio. ¹⁶
- 3.23 Nododd yr **RNIB** y byddai'n ddefnyddiol pe bai'r canllawiau'n egluro sut y bydd Ofcom yn adolygu ymdrechion ymgysylltu â rhanddeiliaid y BBC wrth benderfynu a oes angen asesiad cystadleuaeth. ¹⁷ Hoffai weld ymgysylltiad y BBC yn cynnwys sefydliadau defnyddwyr a chynulleidfaoedd a allai gael eu heffeithio'n anghymesur gan newidiadau i'w wasanaethau, yn enwedig ar-lein.
- 3.24 Roedd y **BBC** o'r farn ei fod eisoes yn dilyn dull cadarn o ymgysylltu â rhanddeiliaid fel rhan o'r broses PIT, gan ddweud ei fod yn ymgysylltu â phartïon â diddordeb mewn ewyllys da yn ystod ei ymgynghoriad ac ar adeg pan ellir gwneud addasiadau i'w gynigion. ¹⁸ Roedd o'r farn y dylai Ofcom egluro beth yw ystyr 'digon o amser' i drydydd parti ddeall y cynnig a rhoi eu mewnbwn. Cyfeiriodd at ei arfer presennol i ymgynghori am 4 i 6 wythnos ar ei PITs ac awgrymodd y dylai canllawiau Ofcom bennu cyfnod ymgynghori 4 i 6 wythnos hefyd.

¹¹ Ymateb Boom Radio, paragraff 20

¹² Ymateb Radiocentre, paragraff 39

¹³ Ymateb GB News, tudalen 2

¹⁴ Ymateb NMA, paragraff 1.2

¹⁵ Ymateb Pact, paragraff 2.2

¹⁶ Ymateb Boom Radio, paragraff 20

¹⁷ Ymateb RNIB, tudalen 2

¹⁸ Ymateb y BBC, paragraff 2.1

Nododd y dylai addasiadau i gynigion y BBC yn dilyn ymgysylltu â rhanddeiliaid fod yn fater i'r BBC benderfynu arnynt, ac mewn cyflwyniadau cyhoeddus mae'n egluro'r rhesymeg pam ei fod wedi derbyn neu wrthod addasiadau. Roedd o'r farn y dylai'r diwygiad i baragraff 4.43 gynnwys yr ychwanegiad "*Lle bo'n berthnasol, bydd (Ofcom) yn ystyried newidiadau y mae'r BBC wedi'u gwneud i'w gynigion mewn ymateb i'r fath ymgysylltiad.*"

Ein hymateb

- 3.25 Mae'r cyfrifoldeb am ymgysylltu â rhanddeiliaid fel rhan o PIT yn nwylo'r BBC o dan y Cytundeb. Er y gallwn ystyried effeithiolrwydd ymgysylltu wrth benderfynu a oes angen asesiad pellach, nid ydym wedi ymgynghori ar osod gofynion penodol ychwanegol ar y BBC fel rhan o'r broses hon. Mae'r adrannau o'n Canllawiau sy'n nodi disgwyliadau i'r BBC wrth ymgysylltu â rhanddeiliaid ar asesiad materolrwydd¹⁹ neu PIT,²⁰ gan gynnwys mewn perthynas ag amserlenni ar gyfer deialog a rhoi digon o amser i alluogi sylwadau, yn parhau heb eu newid. Nid ydym yn ystyried bod y 'sbardunau' arfaethedig sy'n ymwneud ag ymgysylltu â rhanddeiliaid ar gyfer asesu awtomatig yn briodol i'w hychwanegu at y canllawiau yn hyn o beth.
- 3.26 Ystyriwn fod y newidiadau arfaethedig yn egluro'n briodol sut y gellir ystyried ymgysylltu. Mae'r canllawiau'n caniatáu i'r BBC nodi, addasu a dangos tystiolaeth o'i ymgysylltiad â rhanddeiliaid yn ôl natur y newid arfaethedig a fesul achos. Wrth i'r ychwanegiadau arfaethedig egluro, byddwn yn ystyried a yw'r BBC wedi ymgysylltu'n briodol, yn effeithiol ac wedi rhoi ystyried dyledus i bryderon rhanddeiliaid. Gan y dylai hyn gynnwys a yw'r BBC wedi gwneud addasiadau i'w gynigion o ganlyniad, a sut, byddwn yn cynnwys ychwanegiad at baragraff 4.43a) o'r Canllawiau a awgrymwyd gan y BBC i ystyried hyn fel ffactor yn ein hasesiad.

Ein penderfyniad

- 3.27 Rydym wedi penderfynu gwneud ein hychwanegiadau arfaethedig i'r Canllawiau ym mharagraff A4.43 ac A4.44. Yn 4.43a) byddwn yn ychwanegu: "*Lle bo'n berthnasol, byddwn yn ystyried newidiadau y mae'r BBC wedi'u gwneud i'w gynigion mewn ymateb i ymgysylltiad o'r fath.*"

Dull y BBC at ei ddadansoddiad a safon ei ddadansoddiad

Yr hyn a ddywedasom

- 3.28 Yn yr ymgynghoriad, gwnaethom egluro, wrth benderfynu a ddylid cynnal asesiad cystadleuaeth, y byddwn yn ystyried a ydym yn cytuno â chasgliadau'r BBC yn ei PIT. Er mwyn i ni ddod i benderfyniad ynghylch a ydym yn cytuno, gwnaethom ddweud y byddai angen i ni fod yn glir ynghylch y dull y mae'r BBC wedi'i gymryd yn ei ddadansoddiad, fel y gallwn fod yn fodlon ei fod wedi ystyried y materion perthnasol yn ddigonol a'i fod wedi dod i gasgliadau sy'n seiliedig ar dystiolaeth. Felly, gwnaethom ddatgan y bydd angen iddo fod yn glir i ni fod y BBC wedi ystyried yn briodol yr effeithiau posibl ar gystadleuaeth y gallai ei newid arfaethedig eu cael, a pha werth cyhoeddus y mae'r cynnig yn debygol o'i gyflawni.
- 3.29 Gwnaethom gynnig ychwanegu'r canlynol at ein canllawiau:

A4.43 Wrth benderfynu a all y BBC gynnal y newid arfaethedig heb asesiad cystadleuaeth Ofcom, gallwn ystyried y rhestr ganlynol o ffactorau:

¹⁹ Canllawiau paragraffau 4.13 i 4.19

²⁰ Canllawiau paragraffau 4.23 i 4.27

c) Rydym yn cytuno â chanlyniad dadansoddiad y BBC

d) Mae'r BBC wedi ymgysylltu ag Ofcom yn ystod y broses PIT er mwyn i ni ddeall ei ddull ei ddadansoddiad.

e) Mae'r BBC wedi ystyried pryderon rhanddeiliaid yn ei ddadansoddiad ac wedi addasu ei gynlluniau lle bo hynny'n briodol

f) Mae safon gwaith y BBC ei hun o'r fath fel ein bod yn ystyried asesiad llawn yn ddyblyg.

A4.45 *Mae gan y BBC gymhelliant i ddod i gasgliad cadarnhaol o'i brawf budd y cyhoedd a byddem yn edrych i weld tystiolaeth bod gwaith yn briodol gytbwys a chadarn. Gall hyn gynnwys, er enghraifft, trafodaeth lawn a gwrthrychol o'r effeithiau a'r cyfyngiadau andwyol yn yr achos gwerth cyhoeddus.*

A4.46 *Rydym yn cydnabod y gallai fod achosion lle nad yw rhanddeiliaid wedi gallu rhannu data gyda'r BBC am resymau cyfrinachedd. Os ydym yn derbyn y wybodaeth hon ac mae'n debygol y byddai wedi newid canlyniad y dadansoddiad, yna byddai angen i ni ystyried cynnal asesiad cystadleuaeth. Ni fydd gwybodaeth ychwanegol gan rhanddeiliaid bob amser yn golygu ein bod yn penderfynu gwneud asesiad llawn.*

Yr hyn a ddywedodd yr ymatebwyr

- 3.30 Er bod y **BBC** wedi datgan nad oedd ganddo unrhyw bryderon ynghylch ein hychwanegiadau arfaethedig i'r canllawiau,²¹ roedd ymatebwyr eraill o'r farn gyffredinol bod angen eglurder a manylder ar ein cynigion i helpu i sicrhau bod asesiad a dadansoddiad y BBC yn ddigon cadarn.
- 3.31 Roedd **Boom Radio** o'r farn y gallai'r ychwanegiadau arfaethedig sicrhau amcanion Ofcom ond awgrymodd y dylent ddod yn rhwymedigaethau cadarn ar y BBC yn hytrach na chanllawiau. Roedd o'r farn bod angen diffinio'n glir y gofynion ar y BBC a'r safon y mae'n rhaid eu bodloni a'u gorfodi.²²
- 3.32 Roedd sawl ymatebydd eisiau i ni nodi meini prawf mwy manwl ar yr hyn sy'n gyfystyr â "dadansoddiad sydd wedi'i gydbwysu'n briodol ac yn gadarn" a sut y byddai Ofcom yn asesu safon dadansoddiad y BBC, yn enwedig sut mae'r BBC wedi dangos tystiolaeth o'i honiadau gwerth cyhoeddus ac wedi ystyried pryderon rhanddeiliaid yn briodol.
- 3.33 Dywedodd **News UK** y dylai Ofcom ei gwneud yn ofynnol i'r BBC fynd i'r afael â phryderon rhanddeiliaid yn ei ddadansoddiad ac addasu ei gynlluniau lle bo'n briodol ac, lle nad yw'n bosibl gwneud hynny, ei gwneud yn ofynnol i'r BBC egluro pam.²³ Nododd **NMA** yn ei asesiad, y dylai'r BBC gyflwyno eu cynlluniau yn ôl i rhanddeiliaid sydd â phryderon cyffredin fel y gellir eu hadolygu i benderfynu a yw pryderon wedi cael sylw, ac y dylai rhanddeiliaid gadw'r hawl i hysbysu Ofcom os ydynt yn teimlo nad yw gweithredoedd y BBC yn foddhaol.²⁴
- 3.34 Roedd **GB News** o'r farn bod ein hychwanegiadau arfaethedig yn rhoi gormod o ddibyniaeth ar hunanasesiad y BBC, yn ogystal â baich mawr ar rhanddeiliaid i ddangos gwrth-ffeithiol o effaith andwyol.²⁵ Roedd am gael trothwy is ar gyfer lefel y wybodaeth gyfrinachol y gallai Ofcom ei dderbyn a fyddai'n sbarduno asesiad annibynnol. Roedd **Radiocentre** o'r farn y

²¹ Ymateb y BBC, paragraff 2.2

²² Ymateb Boom Radio, paragraff 30

²³ Ymateb News UK, tudalen 8

²⁴ Ymateb NMA, paragraff 2.1

²⁵ Ymateb GB News, tudalen 3

dylai fod disgresiwn cyfyngedig i Ofcom wrth ddod i benderfyniad i beidio â chynnal asesiad pellach.²⁶

Ein hymateb

- 3.35 Mewn ymateb i geisiadau y dylai ein hychwanegiadau arfaethedig i'r canllawiau ddod yn ofynion gorfodadwy, fel y nodir yn y Canllawiau ac yn ein hymgyngoriad,²⁷ mae PIT i'r BBC ei gynnal o dan y Cytundeb. Ein rôl ni yw adolygu dadansoddiad y BBC o fewn y PIT a thystiolaeth rhanddeiliaid perthnasol a phenderfynu a all newid arfaethedig fwrw ymlaen heb asesiad pellach. Os nad ydym yn fodlon ag ansawdd neu gadarnhid dadansoddiad y BBC at y diben hwn, gallwn gynnal asesiad cystadleuaeth.
- 3.36 O ran gosod meini prawf manylach ar yr hyn sy'n gyfystyr â dadansoddiad cadarn gan y BBC, mae ein Canllawiau eisoes yn nodi'r ffactorau y gallwn eu hystyried wrth benderfynu a ydym yn cynnal asesiad cystadleuaeth lawn neu asesiad byrrach ar ôl derbyn PIT y BBC.²⁸ Mae hyn yn cynnwys ystyried trylwyredd, ansawdd a chydbwysedd PIT y BBC.²⁹ Rydym o'r farn bod ein hychwanegiadau arfaethedig yn ategu'r canllawiau yn hyn o beth ac yn rhoi eglurder ychwanegol i randdeiliaid ynghylch pa ffactorau eraill y gallwn eu hystyried wrth benderfynu a ddylid cynnal asesiad pellach.
- 3.37 Rydym yn gwerthfawrogi y byddai rhanddeiliaid eisiau sicrwydd bod y BBC wedi rhoi ystyriaeth briodol i'w pryderon yn briodol yn ei ddadansoddiad a byddem eisiau i fecanweithiau gael eu rhoi ar waith i sicrhau y gallent hysbysu Ofcom lle nad oeddent yn credu bod hyn yn wir. Fel y nodwyd yn ein hymgyngoriad, er nad oes gofyniad o fewn y Cytundeb i ni ymgynghori ar ein penderfyniad ynghylch a ddylid cynnal asesiad pellach, credwn ei bod yn bwysig ein bod yn gwneud hynny. Isod rydym yn trafod yr ychwanegiad a wnawn i baragraff 4.36 o'r Canllawiau i'w gwneud yn glir y bydd cyfle gan randdeiliaid bob amser i wneud sylwadau cyn i ni wneud penderfyniad terfynol y gall y BBC gyflawni'r newid arfaethedig heb asesiad cystadleuaeth Ofcom. Felly, bydd cyfle gan randdeiliaid ar y cam hwn i wneud sylwadau i Ofcom ar sut mae'r BBC wedi ymgysylltu â nhw ac wedi ystyried eu pryderon.

Ein penderfyniad

- 3.38 Byddwn yn gwneud yr ychwanegiadau arfaethedig i'n Canllawiau ym mharagraffau A4.43, A4.45 ac A4.46.

Ystyried effaith graddfa newid

Yr hyn a ddywedasom

- 3.39 Yn yr ymgynghoriad, nodwyd y gallai effeithiau posibl newid fod yn ffactor yr ydym yn ei ystyried wrth benderfynu a oes angen asesiad cystadleuaeth. Roeddem o'r farn, lle mae gan gynnig y BBC achos mawr a chymhellol i ddarparu gwerth cyhoeddus, a bod yr effeithiau andwyol ar gystadleuaeth deg ac effeithiol yn fach ac yn angenrheidiol yn berthnasol i'r gwerth cyhoeddus hwnnw, y byddem yn fwy tebygol o ystyried peidio â chynnal asesiad cystadleuaeth.
- 3.40 Gwnaethom gynnig ychwanegu'r canllawiau canlynol:

²⁶ Ymateb Radiocentre, paragraff 30

²⁷ Canllawiau paragraffau A4.4 ac A4.5, a pharagraff 2.13 a 2.14 o'r ymgynghoriad

²⁸ Canllawiau paragraffau A4.32 i A4.44

²⁹ Canllawiau paragraff 4.49

g) Byddwn yn fwy tebygol o ystyried peidio â chynnal BCA, lle mae'n amlwg bod achos gwerth cyhoeddus mawr a chymhellol, ac mae'r effeithiau andwyol ar gystadleuaeth deg ac effeithiol yn ymddangos yn fach ac yn angenrheidiol o'i gymharu â'r gweith cyhoeddus.

Yr hyn a ddywedodd yr ymatebwyr

- 3.41 Roedd cefnogaeth gyffredinol i gynnwys y canllawiau ychwanegol arfaethedig, ond cododd yr ymatebwyr bwyntiau ynghylch ystyr rhywfaint o'r derminoleg a ddefnyddiwyd ac roedd y mwyafrif eisiau mwy o fanylion ynghylch sut y byddai'r BBC ac Ofcom yn asesu achosion o'r fath.
- 3.42 Roedd **GB News**, yr **NMA**, **Pact**, **News UK** a **Radiocentre** o'r farn bod diffinio ac asesu "gwerth cyhoeddus cymhellol" ac "effaith andwyol fach" yn oddrychol y neu hanfod. Roeddent o'r farn y dylem ddarparu eglurder pellach, gosod trothwyon meintiol a chyhoeddi esboniadau ac enghreifftiau o astudiaethau achos ynghylch y diffiniadau hyn.
- 3.43 Roedd **Radiocentre** o'r farn na ddylem dybio nac asesu bod achos gwerth cyhoeddus mawr a chymhellol, a bod yr effeithiau andwyol ar gystadleuaeth deg ac effeithiol yn fach ac yn angenrheidiol, heb ddigon o dystiolaeth a chraffu ar asesiad y BBC.³⁰ Roedd o'r farn, lle na all y BBC fesur y budd cyhoeddus, y dylem fod yn llai parod i dderbyn barnau goddrychol bod y budd hwn yn gorbwysu'r effaith gystadleuol. Nododd **GB News** y dylem hefyd ystyried a chyhoeddi senarios a modelu o'r effaith andwyol bosibl, gan gynnwys modelu dadansoddiad o'r hyn sy'n digwydd os bydd ein dealltwriaeth a'n hasesiad o raddfa'r newid yn anghywir.³¹ Roedd **News UK** o'r farn y dylai Ofcom hefyd gynnwys canllawiau ar y dystiolaeth y dylai'r BBC ei darparu i gefnogi ei achos gwerth cyhoeddus.³² Argymhellodd yr **NMA** fod yn rhaid i barti annibynnol gynnal 'ddadansoddiad o'r effaith bosibl ar y farchnad' ac nid y BBC ei hun. Ystyriodd **Pact**³³ y dylai Ofcom ddarparu eglurder pellach ar sut y mae wedi asesu a chydbwysu 'gwerth cyhoeddus' ac 'effaith andwyol' mewn penderfyniadau cyhoeddedig.³⁴
- 3.44 Cytunodd y **BBC** â'r ychwanegiad at y canllawiau ond ystyriodd y byddai'r prawf "ac angenrheidiol" o effaith andwyol eisoes wedi'i fodloni wrth i'r BBC benderfynu cynnal PIT neu Ofcom gymeradwyo'r newid, ac felly byddai'n cael ei ddyblygu a gellid ei ddileu.³⁵
- 3.45 Nododd **GB News**, **Radiocentre**, **News UK** a'r **NMA** y potensial ar gyfer effaith gronns newidiadau bach neu unigol neu effeithiau oedi ar gystadleuwyr dros amser. Ystyriodd **NMA** a **News UK** y dylid asesu newidiadau 'gyfannol' a chyda newidiadau eraill y mae'r BBC wedi'u gwneud neu'n bwriadu eu gwneud i osgoi'r fframwaith gael ei gamarwain.

Ein hymateb

- 3.46 Mewn ymateb i geisiadau i gynnwys mwy o fanylion ynghylch sut y byddai'r BBC ac Ofcom yn asesu achosion o'r fath, yn y lle cyntaf, mater i'r BBC yn ei PIT yw nodi'r achos gwerth cyhoeddus a sut mae wedi asesu ystyriaethau gwerth cyhoeddus yn ogystal â'r effaith bosibl ar gystadleuaeth. Yn y Canllawiau rydym eisoes wedi nodi agweddau ar werth cyhoeddus y

³⁰ Ymateb Radiocentre, paragraff 62

³¹ Ymateb GB News, tudalen 4

³² Ymateb Newyddion y DU, tudalen 8

³³ Ymateb NMA, paragraff 2

³⁴ Ymateb Pact, paragraff 2.3

³⁵ Ymateb y BBC, paragraff 2.3

gallai fod yn ddefnyddiol i'r BBC eu hystyried.³⁶ Fodd bynnag, fel y gwelwyd yn yr ymatebion, bydd asesiadau o werth cyhoeddus a maint cymharol unrhyw effaith andwyol yn amrywio yn dibynnu ar y gwasanaeth, y newid arfaethedig a'r farchnad. Felly, nid ydym yn credu ei bod yn briodol manylu ymhellach na cheisio mesur yn y Canllawiau sut y dylid cynnal yr asesiadau, gan gynnwys sut y dylid cydbwysu ystyriaethau gwerth cyhoeddus ac effeithiau posibl ar gystadleuaeth mewn unrhyw asesiad, neu nodi senarios neu fodelu (gan gynnwys y gwrthffeithiol), cyn ystyried asesiad o newid arfaethedig gan y BBC.

- 3.47 Cydnabyddwn fod darparu eglurder ynghylch sut rydym yn cyrraedd penderfyniadau yn bwysig. Rydym yn cyhoeddi ein penderfyniadau a'n canfyddiadau o'n hasesiadau cystadleuaeth i helpu'r BBC a rhanddeiliaid i ddeall sut rydym wedi asesu graddfa'r effaith andwyol bosibl. Yn ogystal, bob blwyddyn yn ein hadroddiadau blynyddol ar y BBC rydym yn cyhoeddi ein hasesiad o'r amodau cystadleuol (h.y. asesiad ar sut y gallai newidiadau posibl gan y BBC gael effaith ar gystadleuaeth) o fewn sectorau clyweledol a sain y DU a'r sector newyddion lleol.³⁷ Bwriad hyn yw helpu rhanddeiliaid i ddeall o ble rydym yn debygol o ddechrau pan fyddwn yn ystyried newid arfaethedig i weithgareddau gwasanaeth cyhoeddus y BBC a'r effaith bosibl ar gystadleuaeth.
- 3.48 O ran gwelliant arfaethedig y BBC i ddileu 'ac angenrheidiol', rydym yn ystyried bod y ddwy ran o'r 'prawf bach ac angenrheidiol' yn ffactorau perthnasol i Ofcom eu hystyried ar wahân. Byddai asesiad y BBC a thystiolaeth rhanddeiliaid ar y ddwy agwedd ar y prawf hwn yn ystyriaeth berthnasol i Ofcom wrth gynnal ein hasesiad ein hunain.
- 3.49 Mewn perthynas â'r risg o effaith andwyol o newidiadau cynyddol neu gronnus dros amser, mae gennym eisoes yr offer rheoleiddiol i fynd i'r afael â hyn trwy gychwyn Adolygiad Cystadleuaeth Darlledu ('BCR')³⁸ lle mae effaith andwyol a niwed o newidiadau yn dod yn amlwg. Nid yw hyn yn cael ei effeithio gan newidiadau i'r Cytundeb a'n Canllawiau.

Ein penderfyniad

- 3.50 Byddwn yn gwneud yr ychwanegiad arfaethedig i'n Canllawiau ym mharagraff 4.43.

Sut y byddwn yn ystyried y ffactorau hyn wrth benderfynu a oes angen asesiad pellach

Yr hyn a ddywedasom

- 3.51 Yn ein hymgyngoriad, cynigiom wneud ychwanegiadau at y Canllawiau ynghylch sut y byddem yn ystyried yr ystod o ffactorau wrth benderfynu a oes angen asesiad cystadleuaeth. Nodwyd hefyd y gallai fod adegau lle, yn unol â'n blaenoriaethau gweinyddol, bydd angen i ni hefyd ystyried yr adnoddau sydd eu hangen i gynnal asesiad cystadleuaeth.
- 3.52 Gwnaethom gynnig ychwanegu'r canllawiau canlynol:

A4.47 Er mwyn penderfynu y gall y BBC wneud newid heb asesiad pellach, ni fyddai'n rhaid i ni fod yn fodlon bod y BBC wedi cyflawni ein disgwyliadau sy'n berthnasol i bob un o'r ffactorau hyn. Byddwn yn ystyried sut mae wedi'u bodloni yn gyffredinol, fesul achos. Efallai y bydd achosion hefyd lle mae'n briodol i ni ystyried a yw'r adnoddau sydd eu hangen i gynnal asesiad llawn yn gymesur â graddfa'r cynnig.

³⁶ Canllawiau paragraff 5.25

³⁷ Am ragor o fanylion, gweler Adran 4 [Adroddiad Blynyddol Ofcom ar y BBC 2024-25](#)

³⁸ Am ragor o fanylion, gweler paragraff 2.8 o [Sut mae Ofcom yn rheoleiddio effaith y BBC ar gystadleuaeth](#)

Beth a ddywedodd ymatebwyr

- 3.53 Croesawodd y **BBC** hyn fel dull pragmatig. Roedd ymatebwyr eraill o'r farn y dylai rhai neu fod un o'r ffactorau fod yn rhwymedigaethau ar y BBC, ac na ddylai adnodd Ofcom fod yn ystyriaeth yn y math o asesiad sydd ei angen.³⁹
- 3.54 Roedd **Boom Radio, News UK** a'r **NMA** o'r farn y dylai Ofcom ei gwneud yn ofynnol i'r BBC fodloni pob ffactor fel rhwymedigaeth, yn hytrach na'u hystyried yn gyfan gwbl, ac os na fydd y BBC yn bodloni pob ffactor y dylid sbarduno asesiad cystadleuaeth Ofcom . Roedd **News UK** hefyd o'r farn y dylid bodloni'r holl amodau sylfaenol hyn cyn y gall Ofcom benderfynu nad oes angen asesiad BCA neu fyrrach.⁴⁰
- 3.55 Roedd **Radiocentre** o'r farn y gallai asesiad 'gyfan gwbl' gyflwyno ansicrwydd rheoleiddiol i randdeiliaid ac ni ddylai roi cyfle i Ofcom asesiad mwy goddrychol, llai manwl o ddadansoddiad y BBC.⁴¹ Roedd o'r farn y dylai Ofcom o leiaf sefydlu sbardunau awtomatig fel ymgysylltiad annigonol â rhanddeiliaid neu effaith gronnus newidiadau a fyddai'n arwain at Ofcom yn cynnal ei asesiad ei hun.
- 3.56 Roedd **GB News** o'r farn nad yw'r dull arfaethedig yn darparu digon o ragweladwyedd na chysondeb i randdeiliaid, a dylid ei ddisodli â meini prawf cliriach a mwy gwrthrychol.⁴² Cynigiodd y dylai'r canllawiau nodi 'sbardunau gwrthrychol' a fydd yn arwain at asesiad annibynnol, gan gynnwys gwrthwynebiadau rhanddeiliaid heb eu datrys, pryderon cystadleuaeth flaenorol, neu newidiadau uwchlaw trothwyon graddfa a ddiffiniwyd. Roedd o'r farn y dylai Ofcom ymrwymo i gyhoeddi rhesymu manwl ym mhob achos lle mae'n penderfynu peidio â chynnal ei asesiad ei hun, gan alluogi rhanddeiliaid i ddeall sut y cafodd ffactorau eu pwysu a dal Ofcom i safon gyson.
- 3.57 Nid oedd **Boom Radio, GB News, News UK** a **Radiocentre** o'r farn bod adnoddau Ofcom yn ffactor perthnasol ac y dylid tynnu hyn o'r canllaw hwn. Roedd **Boom Radio** o'r farn y dylai Ofcom ystyried darpariaeth sy'n caniatáu iddo adennill costau gan y BBC.⁴³ Cwestiynodd **News UK**, os yw adnoddau ar gyfer prosesau cystadleuaeth y BBC yn fater parhaus i Ofcom, a yw 'rhyddfrydoli'r' fframwaith rheoleiddio, a allai olygu bod angen mwy o fonitro mwy parhaus o weithgareddau'r BBC, yn ddull priodol.⁴⁴

Ein hymateb

- 3.58 Rydym o'r farn, wrth benderfynu a oes angen asesiad pellach, ei bod yn briodol ystyried ystod o ffactorau a dylid gwneud hyn fesul achos. Nid yw'r ffactorau a nodwyd yn gynhwysfawr, a bydd rhai ffactorau'n fwy neu lai perthnasol ym mhob achos. Gall hyn ddibynnu ar y newid arfaethedig i weithgaredd gwasanaeth cyhoeddus a'r effaith andwyol bosibl ar gystadleuaeth deg ac effeithiol, ac asesiad ac ymgysylltiad y BBC ar hyn. Nid ydym o'r farn bod y BBC yn nodi, ym mhob achos, sut mae wedi bodloni pob ffactor yn gymesur ar hyn o bryd. Nid yw ychwaith yn cyd-fynd â'r newidiadau i'r Cytundeb ar gyfer hyblygrwydd ar hyn o bryd yn y broses.
- 3.59 Yn yr un modd, nid ydym o'r farn y dylai fod pwysoli, na sbardunau neu drothwyon awtomatig ar gyfer ffactorau penodol wrth benderfynu a ydym yn cynnal asesiad pellach.

³⁹ Ymateb y BBC, paragraff 2.4

⁴⁰ Ymateb News UK, tudalen 9

⁴¹ Ymateb Radiocentre, paragraff 66

⁴² Ymateb GB News, tudalen 5

⁴³ Ymateb Boom Radio, paragraff 40

⁴⁴ Ymateb News UK, tudalen 9

Rydym yn ei gwneud yn glir y bydd asesiad priodol, cytbwys ac ymgysylltiad rhanddeiliaid gan y BBC yn ffactorau pwysig, a bydd angen i ni fod yn fodlon ar ansawdd y ddau er mwyn gwneud newid heb asesiad pellach. Byddem yn disgwyl tystiolaeth o'r rhain, ac yn fodlon ar sut mae'r BBC wedi cynnal hyn ac wedi ystyried pryderon rhanddeiliaid. Fel rhan o unrhyw ymgynghoriad ar ein penderfyniad dros dro nad oes angen asesiad pellach, byddem yn nodi'r ffactorau yr ydym wedi'u hystyried: ar y cam hwnnw, mae'n agored i rhanddeiliaid wneud sylwadau ar y ffactorau yr ydym wedi'u nodi a'n hasesiad ohonynt.

- 3.60 Rydym yn cydnabod bod cynnal asesiadau cystadleuaeth yn cynnwys defnyddio adnoddau gan Ofcom⁴⁵, y BBC a rhanddeiliaid eraill, gan gynnwys yr amser a'r capasiti sydd eu hangen i ymgysylltu â'n prosesau a darparu tystiolaeth. Yn unol â'n hegwyddorion rheoleiddio,⁴⁶ rhaid i Ofcom weithredu'n gymesur a thargedu ymyrraeth reoleiddio lle mae ei hangen fwyaf i fynd i'r afael ag effeithiau andwyol posibl ar gystadleuaeth deg ac effeithiol.
- 3.61 Felly, rydym o'r farn ei bod yn briodol ystyried a oedd graddfa debygol effeithiau andwyol posibl yn cyfiawnhau'r lefel o asesiad pellach sy'n cael ei hystyried. Adlewyrchir hyn fel un o'r ffactorau a nodir yn y Canllawiau.

Ein penderfyniad

- 3.62 Byddwn yn ychwanegu'r canllawiau arfaethedig ym mharagraff A4.47.

Gwahodd sylw ar benderfyniad i beidio â chynnal asesiad pellach

Cyhoeddi ein penderfyniad dros dro i beidio â chynnal asesiad

Ein cynigion

- 3.63 Os byddwn yn ystyried nad oes angen asesiad pellach o newid arfaethedig gan y BBC, cynigiodd ein hymgyngoriad y byddem yn cyhoeddi'r penderfyniad dros dro hwn ac yn gwahodd rhanddeiliaid i wneud sylwadau ar hyn.
- 3.64 Cynigiom yr ychwanegiad canlynol yn y canllawiau.

4.36 *Efallai y byddwn yn gwahodd trydydd parti i wneud sylwadau ynghylch a ydynt yn ystyried bod cynigion cyhoeddedig y BBC yn sylweddol, ac a oes angen asesiad pellach- nail a'i'n BCA neu'n fyrrach. Pan fyddwn yn ystyried bod elfennau BCA wedi cael sylw priodol ym mhrawf budd y cyhoedd y BBC, byddwn bob amser yn gwahodd trydydd parti i wneud sylwadau cyn gwneud penderfyniad y gall y BBC gyflawni'r newid arfaethedig heb asesiad cystadleuaeth Ofcom. Os Lle byddwn yn gwneud hyn, yn gyffredinol byddwn yn gosod terfyn o bythefnos i drydydd parti ymateb.*

Yr hyn a ddywedodd yr ymatebwyr

- 3.65 Cefnogodd yr ymatebwyr yr ychwanegiad at y canllawiau i wahodd sylwadau cyn gwneud penderfyniad, ond dywedodd y mwyafrif y dylai fod yn berthnasol mewn mwy o

⁴⁵ Efallai y bydd adegau, pan fydd angen i ni ystyried, yn unol â'n blaenoriaethau gweinyddol, a oes gennym yr adnoddau sydd eu hangen i gynnal asesiad cystadleuaeth.

⁴⁶ [Egwyddorion rheoleiddio Ofcom](#)

amgylchiadau a chaniatáu cyfnod hirach ar gyfer sylwadau. Roedd y **BBC** yn ystyried ei fod yn welliant technegol.

- 3.66 Roedd **News UK** o'r farn, er mwyn i'r broses hon fod yn effeithiol, y dylid ei gwneud yn ofynnol i Ofcom gyhoeddi cyfrif manwl o'r broses a ddilynodd i gyrraedd ei benderfyniad dros dro yn ei wahoddiad i wneud sylwadau, gan gynnwys manylion am sut mae Ofcom wedi herio dadansoddiad y BBC.⁴⁷ Roedd **Radiocentre** o'r farn, wrth ddod i benderfyniad i beidio â chynnal asesiad pellach, ei fod yn disgwyl i Ofcom gynnal asesiad llawn o waith y BBC, gan gynnwys ei asesiad o fethodoleg y BBC, dibynadwyedd a phriodoldeb y ffynonellau data a ddefnyddiwyd, y dystiolaeth a archwiliwyd a'r casgliadau a dynnwyd ym mhob achos.⁴⁸ Roedd o'r farn y dylai'r asesiad hwn gael ei gyhoeddi ym mhenderfyniad dros dro Ofcom.
- 3.67 Roedd **GB News** o'r farn y dylai Ofcom ymestyn yr ymrwymiad i wahodd sylwadau rhanddeiliaid i bob achos lle mae Ofcom yn penderfynu a oes angen asesiad llawn, byr neu ddim asesiad o gwbl.⁴⁹
- 3.68 Roedd **GB News, Radiocentre, News UK** a'r **NMA** o'r farn nad yw pythefnos yn ddigon i randdeiliaid ystyried a rhoi sylwadau ar benderfyniad a chynigiodd gyfnod o leiaf bedair wythnos.
- 3.69 Byddai'r **RNIB** yn croesawu pe bai'r cyfleoedd hyn yn cael eu cyfathrebu mewn ffordd sy'n hawdd i ystod eang o randdeiliaid ddod o hyd iddynt ac ymateb iddynt.⁵⁰

Ein hymateb

- 3.70 Yn dilyn ymgynghoriad, yn 2023, cyflwynwyd canllawiau newydd (paragraff 4.36) i'r Canllawiau ar wahodd trydydd parti i roi sylwadau (gan roi hyblygrwydd i Ofcom benderfynu a oes angen ymgynghoriad yn y cam asesu cychwynnol) a nodi ein rhesymau yn y Datganiad.⁵¹ Dywedasom pe bai'r newidiadau i'r Cytundeb i roi disgrisiwn i ni ynghylch a ydym yn cynnal asesiad BCA neu fyrrach yn dilyn PIT yn cael eu gwneud wedi hynny, byddem yn diweddarau'r canllawiau i adlewyrchu hyn. Mae hyn bellach wedi'i wneud yn ein newid arfaethedig i baragraff 4.36 o'r Canllawiau.
- 3.71 Rydym yn parhau i fod o'r farn y dylem ystyried ac ymgynghori ynghylch a oes angen asesiad pellach fesul achos. Nid ydym yn ystyried y byddai Ofcom yn gwneud asesiad llawn o PIT y BBC neu nodi cyfrif manwl o'n proses ym mhob achos yn gymesur. Byddai hyn yn mynd yn groes i ddibenion y cam hwn, sef pennu lefel yr asesiad sy'n ofynnol ac ystyried barn rhanddeiliaid ar hyn.
- 3.72 Mewn perthynas â cheisiadau i ymestyn yr amserlen ar gyfer sylwadau rhanddeiliaid, fel y nodwyd yn y Datganiad yn 2023 a'n Canllawiau, o dan y Cytundeb mae gennym amserlen o chwe wythnos i gwblhau asesiad cychwynnol. Felly, gallai cyfnod o bedair wythnos o leiaf ar gyfer sylwadau adael amser cyfyngedig iawn ar gyfer ystyried sylwadau a barn rhanddeiliaid. O'r herwydd, ein dewis yw parhau i ymgysylltu anffurfiol â rhanddeiliaid ar y cam hwn.
- 3.73 Fodd bynnag, rydym yn deall y bydd rhanddeiliaid eisiau ystyried ein penderfyniad dros dro yn ofalus, efallai y byddant yn dymuno darparu sylwadau neu dystiolaeth gyfrinachol bellach, ac efallai y byddant yn rheoli blaenoriaethau rheoleiddiol neu fusnes eraill ar y pryd.

⁴⁷ Ymateb News UK, tudalen 9

⁴⁸ Ymateb Radiocentre, paragraff 31

⁴⁹ Ymateb GB News, tudalen 6

⁵⁰ Ymateb RNIB, tudalen 2

⁵¹ [Datganiad](#), 4.66 i 4.70

Felly, rydym yn cydnabod y gallai fod amgylchiadau lle nad yw terfyn o bythefnos yn ddigonol. Yn unol â hynny, byddwn yn diwygio'r Canllawiau i egluro y byddwn yn darparu o leiaf bythefnos i drydydd parti roi sylwadau, gyda hyblygrwydd i ganiatáu cyfnod hirach lle bo'n briodol yn yr amgylchiadau.

- 3.74 Mewn ymateb i sylw'r RNIB ar sut rydym yn cyfathrebu ein penderfyniadau, rydym yn cyhoeddi penderfyniadau dros dro ar ein gwefan ac yn anfon neges destun hysbysu at randdeiliaid cofrestredig. Mae Ofcom wedi ymrwmo i wneud ei ddogfennau a'i wefan yn hygyrch ac rydym yn cymryd camau i wneud ein cyhoeddiadau mor hygyrch â phosibl i ystod eang o bartion a allai fod â diddordeb.

Ein penderfyniad

- 3.75 Byddwn yn diwygio paragraff 4.36, gyda'r newid "yn gyffredinol byddwn yn **darparu o leiaf** bythefnos i drydydd parti ymateb."

Egluro pryd y byddwn yn ystyried cynnal asesiad byrrach

Yr hyn a ddywedasom

- 3.76 Gan fod y Cytundeb bellach yn rhoi'r opsiwn i ni beidio â chynnal asesiad pellach lle rydym yn fodlon â phroses PIT y BBC, cynigiodd ein hymgyngoriad ddiwygio ein canllawiau ynghylch pryd y gallai asesiad byrrach fod yn briodol.

- 3.77 Cynigiom y newidiadau canlynol i'r canllawiau hyn:

A4.48 (...) Rydym yn disgwyl i asesiadau byrrach fod yn briodol o bosibl yn yr amgylchiadau canlynol:

- *Lle mae'r prawf budd y cyhoedd a gynhaliwyd gan y BBC yn mynd i'r afael yn ddigonol â'r ~~holl~~ faterion (neu'r mwyafrif) (...)*

A4.49 Wrth benderfynu **a yw'r nail asesiad neu'r llall fwyaf** priodol, byddwn yn ystyried y ffactorau hynny yr ydym yn eu hystyried yn fwyaf perthnasol yn yr amgylchiadau. Bydd y rhain yn amrywio yn dibynnu ar ffeithiau'r achos ond gallant gynnwys (heb gyfyngiad):

- *Trylwyrredd, ansawdd a chydbwysedd prawf budd y cyhoedd y BBC. Byddai BCA llawn yn golygu adolygu gweithdrefnau'r BBC ac asesiad y BBC o werth y cyhoedd, ac asesu'r effaith andwyol ar gystadleuaeth deg ac effeithiol ac a yw hyn yn cael ei gyfiawnhau gan werth cyhoeddus. Os yw safon gwaith y BBC yn **gyffredinol** o'r fath fel ein bod yn ystyried asesiad llawn yn ddyblyg, **ond mae yna feysydd penodol sy'n cyfiawnhau asesiad pellach, yna efallai y byddwn yn ystyried ymgymryd ag asesiad mwy cyfyngedig** byrrach*

Yr hyn a ddywedodd ymatebwyr

- 3.78 Cefnogodd ymatebwyr a wnaeth sylwadau ar y newidiadau arfaethedig hyn ond gwnaethant bwyntiau tebyg i'w sylwadau ar feysydd eraill o ran darparu eglurder a manylion pellach ar ein disgwyliadau ar y BBC.

- 3.79 Cefnogodd **GB News** yr eglurhad ond awgrymodd y dylai Ofcom sicrhau bod y trothwy ar gyfer derbyn dadansoddiad PIT y BBC a'i fod wedi mynd i'r afael â materion perthnasol yn ddigonol yn briodol o uchel.⁵² Roedd **Radiocentre** o'r farn y dylai fod canllawiau manwl ar yr asesiad materoldeb a'r PIT, gan gynnwys y mathau o dystiolaeth a dadansoddiad y dylai'r BBC eu cynnwys yn y PIT, a sut mae Ofcom yn bwriadu asesu dadansoddiad materolrwydd a PIT y BBC ac ymgysylltu â rhanddeiliaid.⁵³
- 3.80 Roedd **News UK** o'r farn y dylai Ofcom nodi'n fanylach y ffactorau y byddai'n eu hystyried wrth benderfynu a oedd PIT y BBC wedi bod yn drylwyr, o ansawdd uchel ac wedi'i gydbwysu'n briodol.⁵⁴ Awgrymodd yr **NMA** y dylai Ofcom nodi ei resymeg lle mae asesiad byrrach yn briodol a chyfleu hyn i drydydd parti cyn cyhoeddiad ffurfiol.⁵⁵

Ein hymateb

- 3.81 Wrth asesu digonolrwydd PIT y BBC, byddwn yn parhau i gymhwyso'r un disgwyliadau ac ystyriaethau ag yr ydym yn eu cymhwyso i PIT y BBC. Mae'r disgwyliadau a'r ystyriaethau hyn wedi'u nodi yn Adrannau 4⁵⁶ a 5⁵⁷ o'r Canllawiau presennol.
- 3.82 Lle ystyriwn fod y rhain wedi'u bodloni'n fras, ond bod materion penodol sy'n gwarantu craffu pellach, efallai y byddwn yn penderfynu bod asesiad byrrach yn briodol. Mewn achosion o'r fath, byddem fel arfer yn nodi ein barn a'n rhesymeg dros dro mewn penderfyniad dros dro ac yn gwahodd sylwadau gan drydydd parti.

Ein penderfyniad

- 3.83 Byddwn yn newid y canllawiau fel y cynigir ym mharagraff A4.49.

Newidiadau eraill i'n canllawiau i ddarparu eglurder ochr yn ochr â'r ychwanegiadau arfaethedig uchod

Yr hyn a ddywedasom

- 3.84 Gwnaethom ystyried y gellid gwneud paragraff yn y Canllawiau sy'n nodi pryd y gallai asesiad byrrach fod yn briodol yn gliriach. O ganlyniad i'r diwygiadau i'r Cytundeb, mae angen gwahaniaethu'r paragraff hwn bellach oddi wrth achosion lle na fyddem yn disgwyl i asesiad fod yn ofynnol.
- 3.85 Cynigiom egluro'r canllawiau fel a ganlyn:⁵⁸

A4.48

(...)

⁵² Ymateb GB News, tudalen 7

⁵³ Ymateb yRadiocentre, paragraff 71

⁵⁴ Ymateb News UK, tudalen 6

⁵⁵ Ymateb NMA, paragraff 6

⁵⁶ Canllawiau paragraff 4.21 i 4.28

⁵⁷ Canllawiau paragraff 5.4 i 5.30

⁵⁸ Sylwch fod y canllawiau cyfredol yn nodi *lle mae'r prawf budd cyhoeddus a gynhaliwyd gan y BBC yn mynd i'r afael yn ddigonol â mwyafrif*. Yn y testun hwn rydym wedi adlewyrchu newidiadau eraill yr ydym yn bwriadu eu gwneud i'r darn hwn o ganllawiau oherwydd y newid i'r Cytundeb i ganiatáu i Ofcom yr opsiwn i beidio â chynnal asesiad.

~~— Lle nad yw rhannau mawr o'r cynnig newid yn rhoi llawer o achos i bryder, ond bod angen ystyried elfen gyfyngedig (e.e. elfen wahanadwy o gynnig).~~
~~- Lle mae'r prawf budd y cyhoedd a gynhaliwyd gan y BBC yn mynd i'r afael yn ddigonol â' holl faterion (neu'r mwyafrif) a/neu'r cynnig newid yn gyffredinol yn rhoi ychydig o achos i bryder, ond bod angen ystyried elfen gyfyngedig (a allai fod yn wahanadwy).~~

Yr hyn a ddywedodd ymatebwyr

- 3.86 Cefnogodd yr ymatebwyr y newid hwn neu ni wnaethant sylwadau arno.
- 3.87 Mynegodd yr **NMA** bryderon y gallai diffyg manylder yn y canllawiau ynghylch pryd y byddai asesiad byrrach yn cael ei wneud rhoi gormod o ddisgresiwn i'r BBC neu gynyddu ansicrwydd i randdeiliaid masnachol.⁵⁹

Ein hymateb

- 3.88 Nid ydym o'r farn y byddai gwneud yr eglurhad hwn yn rhoi mwy o ddisgresiwn i'r BBC nac ansicrwydd i randdeiliaid. Byddwn yn parhau i gyhoeddi esboniadau lle rydym yn ystyried bod asesiad byrrach yn briodol.

Ein penderfyniad

- 3.89 Byddwn yn gwneud yr eglurhad fel y cynigir i baragraff A4.48.

Dileu 'gwasanaeth cyhoeddus newydd' o'r diffiniad o'r hyn a ystyrir yn newid 'sylweddol'

Yr hyn a ddywedasom

- 3.90 Mae'r Cytundeb wedi'i ddiweddarau yn dileu 'cynnal unrhyw weithgaredd fel Gwasanaeth Cyhoeddus newydd y DU' o'r diffiniad o newid sylweddol. O'r herwydd cynigiom ddiweddarau ein Canllawiau i adlewyrchu mai dim ond lle y gallai gael effaith andwyol sylweddol ar gystadleuaeth deg ac effeithiol y bydd newid yn cael ei ystyried yn sylweddol.
- 3.91 Cynigiom y newid canlynol i'r canllawiau:⁶⁰

~~4.7 — Mae'r Cytundeb yn nodi'n benodol y bydd cyflwyno Gwasanaeth Cyhoeddus newydd yn y DU bob amser yn cael ei ystyried yn "berthnasol"⁶¹ ac felly'n destun prawf budd y cyhoedd fel y nodir isod.~~

~~A4.7 Gall y BBC hefyd gynnig newidiadau i weithgareddau gwasanaeth cyhoeddus nad ydynt yn Wasanaethau Cyhoeddus "newydd" yn y DU (h.y. sy'n weithgareddau newydd nad ydynt yn wasanaethau, neu newidiadau i Wasanaethau Cyhoeddus neu weithgareddau nad ydynt yn wasanaeth presennol yn y DU). Er mwyn penderfynu a~~

⁵⁹ Ymateb NMA, paragraff 7

⁶⁰ Gwnaethom hefyd gynnig newidiadau i'r adran hon o'r canllawiau oherwydd y newid i Gymal 9 o'r Cytundeb wedi'i diweddarau. Mae'r blwch glas hwn yn dangos yr holl newidiadau a gynigiom eu gwneud yn yr ymgynghoriad, ond dim ond y newidiadau sy'n berthnasol i Gymal 7 o'r Cytundeb wedi'i diweddarau a ddangosir fel testun wedi'u hamlygu neu wedi'u groesi drwodd.

⁶¹

yw'r newidiadau arfaethedig hyn yn "berthnasol", mae'n ofynnol i'r BBC ystyried a allai'r newid "gael effaith andwyol sylweddol ar gystadleuaeth deg ac effeithiol.

A4.40 ~~Mewn perthynas â pherthnasedd, dylai cyflwyno "Gwasanaeth Cyhoeddus newydd y DU" fod yn weddol hawdd i'w adnabod. Mae'r sefyllfa yn fwy cymhleth ar gyfer newidiadau eraill, lle byddwn yn ystyried a allai newidiadau arfaethedig "gael effaith andwyol sylweddol ar gystadleuaeth deg ac effeithiol".~~

A4.48 **Os ydym yn dod i'r casgliad bod asesiad pellach yn briodol**, y ddau opsiwn sydd ar gael i ni fyddai:

- ~~BCA. (...)~~
- ~~Asesiad cystadleuaeth fyrrach. (...). Rydym yn disgwyl i asesiadau byrrach fod yn briodol o bosibl yn yr amgylchiadau canlynol:
— Lle mae angen gweithdrefn Ofcom yn dechnegol oherwydd bod cynnig y BBC yn ymwneud â Gwasanaeth Cyhoeddus newydd y DU, ond ni ellir nodi unrhyw broblemau cystadleuaeth go iawn.~~

3.92 Gwnaethom hefyd gynnig yr ychwanegiad canlynol at y canllawiau ynghylch sut y gallem ystyried 'newydd-deb' newid fel rhan o'r cwestiwn a allai newid "gael effaith andwyol sylweddol ar gystadleuaeth deg ac effeithiol":

A4.40 (...) Mae rhestr nad yw'n gynhwysfawr o ffactorau y gallwn eu hystyried wrth asesu effaith andwyol sylweddol bosibl newid yn cynnwys:

(...)

- **newydd-deb newid ac a yw hynny'n golygu bod ei effaith yn fwy ansicr.**

Yr hyn a ddywedodd yr ymatebwyr

3.93 Roedd yr ymatebwyr naill ai'n cefnogi'r newidiadau arfaethedig neu ni wnaethant unrhyw sylw arnynt. Awgrymodd rhai ymatebwyr sut y dylid diffinio 'newydd-deb' yn y canllawiau.

3.94 Nododd **Boom Radio, GB News, NMA, Pact** a **Radiocentre** fod y newidiadau'n adlewyrchu diweddariadau i'r Cytundeb ond roeddent yn pryderu y gallai rhoi'r gorau i asesiadau materoldeb awtomatig ar gyfer gwasanaethau newydd leihau lefel y craffu, er gwaethaf yr ansicrwydd cynyddol o ran effaith andwyol y gallent ei chynrychioli.

3.95 Cefnogodd yr ymatebion gynnwys 'newydd-deb' fel ffactor yn yr asesiad a gwnaethant sylwadau ar sut y dylid ei ddiffinio a'i ystyried. Ystyriodd **Pact** y byddai canllawiau ar sut y bydd 'newydd-deb' yn cael eu hasesu fel rhan o'r penderfyniad perthnasol yn ddefnyddiol.⁶² Roedd **Radiocentre** o'r farn y dylid cryfhau'r canllawiau ynghylch newydd-deb ac na ddylai Ofcom sefydlu cymeradwyaeth de facto o gynigion sy'n 'newydd' oherwydd ei bod hi'n anoddach asesu effaith yn gywir.⁶³ Roedd **News UK** o'r farn y dylai 'newydd-deb' gyfeirio at newydd-deb y cynnig o'i gymharu â'r hyn y mae'r BBC eisoes yn ei ddarparu, a newydd-deb y

⁶² Ymateb i'r Cytundeb, paragraff 2.4

⁶³ Ymateb Radiocentre, paragraff 73 a 74

cynnig o'i gymharu â'r hyn y mae'r farchnad fasnachol eisoes yn ei ddarparu.⁶⁴ Roedd o'r farn y dylid ystyried unrhyw wasanaeth newydd a lansiwyd gan y BBC mewn marchnad lle mae ganddo gyfran o'r farchnad eisoes, fel mewn radio a chyhoeddi newyddion, yn berthnasol yn ddiofyn a'i bod yn ofynnol iddo fynd trwy broses reoleiddio lawn.

Ein hymateb

- 3.96 O dan y Canllawiau presennol, fel rhan o'i asesiad materoldeb, rydym yn disgwyl i'r BBC ystyried newydd-deb y newid,⁶⁵ ac rydym yn ystyried a yw'r BBC yn mynd i mewn i farchnad newydd neu embryonig a'r tebygrwydd i gynigion masnachol⁶⁶ fel ffactorau wrth asesu effaith andwyol bosibl. Mae'r disgwyliadau a'r ystyriaethau hyn yn parhau heb eu newid.
- 3.97 Gan nad yw gwasanaethau newydd bellach yn newid sylweddol yn awtomatig o dan y Cytundeb, rydym o'r farn y dylai newydd-deb newid – sy'n adlewyrchu ansicrwydd effaith – hefyd fod yn ffactor yn ein hasesiad. Fodd bynnag, nid ydym yn ystyried y gellir neu y dylid diffinio newydd-deb fel 'gwasanaeth newydd' neu drwy gyfeirio at wasanaethau presennol y BBC yn unig. Byddai hyn yn groes i'r newidiadau i'r Cytundeb o ran gwasanaethau cyhoeddus newydd y BBC nad ydynt bellach yn cael eu hystyried yn awtomatig yn berthnasol.

Ein penderfyniad

- 3.98 Byddwn yn gwneud y newid i baragraff 4.40 yn ein Canllawiau.

Nodi'r broses ar gyfer Ofcom i gymeradwyo newid i'r BBC gydag amodau gan ddefnyddio asesiad byrrach

Ein cynigion

- 3.99 Mae'r Cytundeb wedi'i ddiweddarau yn nodi y gall Ofcom ddod i benderfyniad y gall y BBC gyflawni newid arfaethedig yn unol â'r addasiadau hynny i'r gwasanaeth, neu'n ddarostyngedig i amodau, y mae Ofcom yn eu hystyried yn briodol, yn dilyn asesiad byrrach.
- 3.100 Mae sawl lle yn y Canllawiau lle gwnaethom gynnig testun newydd i adlewyrchu'r newid hwn. Rydym yn nodi isod enghraifft o'n newidiadau arfaethedig:

A4.78 *Yn achos asesiad byrrach, nid yw'r Cytundeb yn caniatáu inni benderfynu na all y BBC gyflawni'r newid neu ei gwneud yn ofynnol iddo wneud addasiadau⁶⁷ Fodd bynnag, os byddwn ydym yn nodi materion yn ystod asesiad byrrach sy'n golygu ei bod yn bosibl y gallem ddod i farn efallai na fydd y BBC yn cyflawni'r newid ymdangos bod dulliau o'r fath yn debygol o fod yn briodol i ddatrys y materion a nodwyd, gallwn ymestyn y weithdrefn o asesiad byrrach i BCA.*

A2.6 *...) Mae Cymalau 11 ac 20 yn nodi canlyniadau posibl Asesiad Cystadleuaeth y BBC neu asesiad byrrach. Mae'r rhain yn benderfyniad gan Ofcom y gall y BBC gyflawni'r newid, na all y BBC gyflawni'r newid; y gall y BBC gyflawni'r newid yn amodol ar addasiadau neu amodau, neu fod yn rhaid i'r BBC ailystyried elfennau o'r Prawf*

⁶⁴ Ymateb News UK, tudalen 10

⁶⁵ Paragraffau canllawiau A4.8

⁶⁶ Canllawiau paragraffau A4.41

⁶⁷ Cymal 11(2) o'r Cytundeb wedi'i ddiweddarau mewn perthynas â Gwasanaethau Cyhoeddus y DU a chymal 20(2) mewn perthynas â gweithgareddau nad ydynt yn wasanaethau.

Budd y Cyhoedd neu ddilyn unrhyw weithdrefnau pellach sy'n briodol yn ein barn ni. Gallwn ond rhwystro newid neu ei wneud yn amodol yn dilyn Asesiad Cystadleuaeth y BBC ac nid asesiad byrrach.

Yr hyn a ddywedodd yr ymatebwyr

- 3.101 Roedd yr ymatebion naill ai'n cefnogi neu ni wnaethant unrhyw sylwadau ar y newidiadau arfaethedig.
- 3.102 Cydnabu **Pact** y gallai asesiad byrrach fod yn briodol, ond mewn achosion o'r fath dylai Ofcom gyhoeddi penderfyniadau clir a rhesymol yn egluro pam rodd asesiad byrrach yn ddigonol, sut mae cystadleuaeth deg ac effeithiol yn cael ei diogelu a sut mae unrhyw amodau a osodir yn lliniaru risgiau cystadleuaeth posibl yn ddigonol.⁶⁸ Nododd **GB News** fod Ofcom yn cadw'r gallu i ymestyn asesiad byrrach i BCA llawn ac anogodd Ofcom i wneud hynny lle mae tystiolaeth yn awgrymu y gallai niwed cystadleuol fod yn fwy arwyddocaol.⁶⁹

Ein hymateb

- 3.103 O ran asesiadau byrrach, gall ein cyhoeddiad o hyn gynnwys datganiad byr o'r rhesymau pam yr ydym yn ystyried bod asesiad o'r fath yn briodol.⁷⁰ Rydym yn gallu ymestyn asesiad byr i asesiad llawn os byddwn yn nodi problemau yn ystod asesiad byr.

Ein penderfyniad

- 3.104 Byddwn yn gwneud y newidiadau a nodir i 4.78 ac A2.6 a lle nodir yn y Canllawiau.

Materion eraill

- 3.105 Hefyd rhoddodd ymatebwyr sylwadau a barn ar feysydd nad oeddent yn uniongyrchol gysylltiedig â chwestiynau'r ymgynghori, ond a oedd yn berthnasol i brosesau asesu cystadleuaeth y BBC. Roedd y rhain yn cynnwys sylwadau ynghylch newidiadau i:

- Y cam asesu materoldeb;
- dosbarthiad gwasanaethau cyhoeddus y BBC;
- graddfa'r BBC yn y farchnad sain chwaraeon a hawliau chwaraeon;
- asesiadau effaith cydraddoldeb fel rhan o asesiadau cystadleuaeth.

Y cam asesu materoldeb ac ymgysylltu â rhanddeiliaid

- 3.106 Gwnaeth sawl ymatebydd sylwadau ar y broses ymgysylltu â rhanddeiliaid yn ystod y cam perthnasedd lle mae'r BBC yn asesu a allai newidiadau arfaethedig i'w weithgareddau gwasanaeth cyhoeddus gael effaith andwyol sylweddol ar gystadleuaeth ac felly'n sbarduno'r broses PIT.
- 3.107 Gofynnodd y **BBC** i Ofcom adolygu a dileu'r gofyniad penodedig a'r canllawiau cysylltiedig ar ymgysylltu â rhanddeiliaid yn ystod y cam materoldeb.⁷¹ Roedd o'r farn bod y gofyniad a'r canllawiau hyn yn mynd y tu hwnt i gwmpas y disgwyliad yn y Siarter a'r Cytundeb ar gyfer yr

⁶⁸ Ymateb i'r Cytundeb, paragraff 2.5

⁶⁹ Ymateb GB News, tudalen 8

⁷⁰ Canllawiau, paragraff A4.51

⁷¹ Ymateb y BBC, paragraff 3

asesiad materolrwydd. Nododd fod y gofyniad wedi creu baich anghymesur sy'n oedi ac yn cyfyngu ar allu'r BBC i ddatblygu ac arloesi gwasanaethau.

- 3.108 Roedd rhanddeiliaid eraill gan gynnwys **Boom Radio**, **News UK** a **Radiocentre** o'r farn nad oedd asesiadau materolrwydd diweddar y BBC wedi cynnwys digon o ymgysylltu â rhanddeiliaid ac y dylid cynyddu'r gofyniad. Roedd **Boom Radio** o'r farn y dylai asesiadau materolrwydd y BBC gynnwys ymgynghoriad â data cyhoeddus a phroses dryloyw.⁷² Roedd **News UK** o'r farn y dylai'r canllawiau ar y cam hwn gynnwys: pryd a sut yn union y mae'n rhaid i'r BBC ymgysylltu â rhanddeiliaid perthnasol cyn cyhoeddi newid arfaethedig yn gyhoeddus; mwy o fanylion am y wybodaeth y mae'n rhaid i'r BBC, o leiaf, ei rhannu â rhanddeiliaid yn ystod y cyfnod materoldeb er mwyn caniatáu i rhanddeiliaid roi adborth gwybodus ac adeiladol; a disgwyliadau ynghylch sut y mae'n rhaid i'r BBC ddangos ei fod wedi ymgysylltu'n ystyrlon â phryderon rhanddeiliaid ac wedi awgrymu lliniariadau.⁷³

Ein hymateb

- 3.109 Fel yr esboniwyd yn y ddogfen ymgynghori, dilynodd ein hymgynghoriad ddiweddariadau'r Llywodraeth i'r Cytundeb a'r angen canlyniadol i wneud newidiadau i'n Canllawiau i adlewyrchu'r diweddariadau penodol hyn. O'r herwydd, ac fel y nodwyd gan sawl ymatebydd, nid oedd yr ymgynghoriad hwn yn cwmpasu'r cyfnod asesu materoldeb ac mae ein canllawiau'n parhau heb eu newid yn y maes hwn.
- 3.110 Er eglurder, mewn ymateb i gais y BBC i ni ddileu'r gofyniad penodedig a'r canllawiau cysylltiedig ar ymgysylltu â rhanddeiliaid yn ystod y cam materoldeb, rydym yn parhau i fod o'r farn (a nodir yn ein [Datganiad](#) yn 2023)⁷⁴ bod y gofyniad a'r canllawiau hyn yn angenrheidiol ac nad ydynt yn mynd y tu hwnt i'n dyletswyddau.

Newidiadau i ddsbarthiad Gwasanaethau Cyhoeddus y BBC

- 3.111 Roedd **Arqiva** o'r farn ei bod yn bwysig bod cymhwyso'r canllawiau diwygiedig yn parhau i gofnodi unrhyw effeithiau ar y ffordd y mae pobl yn rhyngweithio â'r BBC, gan gynnwys sut mae gwylwyr a gwrandawyr yn cael mynediad at ei wasanaethau a'r cynnwys unigryw, wedi'i guradu y mae'r BBC yn ei ddarparu.⁷⁵ Roedd o'r farn bod yn rhaid i unrhyw newidiadau arfaethedig fod yn destun craffu priodol, yn enwedig pan fyddant yn cynnwys tynnu'n ôl, gwanhau neu ail-gyflunio gwasanaethau y mae cynulleidfaoedd yn dibynnu arnynt. Anogodd Ofcom i barhau i fod yn effro i'r effaith gronol bosibl o gyfres o newidiadau cynyddrannol i wasanaethau ar gyffredinoldeb, cynaliadwyedd platfform neu ddeinameg y farchnad.

Ein hymateb

- 3.112 Fel y nodwyd uchod, nid yw'r newidiadau yn y Cytundeb a'n Canllawiau yn effeithio ar ein disgrisiwn i gynnal BCR ynghylch newidiadau cynyddrannol i Wasanaethau Cyhoeddus y BBC.
- 3.113 Fodd bynnag, nodwn fod unrhyw dynnu'n ôl neu newidiadau i ddsbarthiad y Gwasanaethau Cyhoeddus yn faterion i'r BBC yn y lle cyntaf.

⁷² Ymateb Boom Radio, paragraff 20

⁷³ Ymateb News UK, tudalen 7

⁷⁴ Cyflwynwyd y gofyniad hwn yn ein [Datganiad](#) a chanllawiau ychwanegol ym mis Ebrill 2023 i sicrhau bod y BBC yn hysbysu rhanddeiliaid am newidiadau arfaethedig sy'n debygol o fod yn destun asesiad o fateroldeb (h.y. newidiadau nad ydynt yn 'newidiadau busnes fel arfer') ac i egluro ein disgwyliadau o sut y dylai'r BBC gyfathrebu ei gynlluniau a chymryd rhan mewn deialog â rhanddeiliaid.

⁷⁵ Ymateb Arqiva, tudalen 2

Graddfa'r BBC yn y farchnad sain chwaraeon a hawliau chwaraeon

3.114 Ystyriodd **News UK** fod Ofcom wedi dewis dro ar ôl tro beidio ag ymyrryd mewn marchnadoedd lle mae gan y BBC rôl fawr a lle gallai gael effaith negyddol ar gystadleuaeth, yn hytrach monitro ei effaith yn y marchnadoedd hynny.⁷⁶ Rhoddodd enghreifftiau o raddfa'r BBC yn y farchnad sain chwaraeon a chaffael hawliau chwaraeon.

Ein hymateb

3.115 Yn ystod cyfnod Siarter bresennol, rydym wedi monitro ac ymyrryd yng ngweithgareddau'r BBC mewn gwahanol agweddau ar y farchnad sain chwaraeon. Rydym wedi ystyried ac wedi peidio â derbyn cais i lansio BCR i gaffael hawliau chwaraeon radio⁷⁷ ond dywedasom y byddwn yn parhau i arsylwi'r sector a gweithgareddau'r BBC am dystiolaeth o bryderon cystadleuaeth. Yn 2025 gwnaethom ddod i'r casgliad na all y BBC fwrw ymlaen â'i estyniad arfaethedig i oriau BBC Radio 5 Sports Extra gan nad oeddem o'r farn y byddai'r gwerth cyhoeddus a ddarperir yn ddigonol i gyfiawnhau'r effaith sylweddol ar gystadleuaeth deg ac effeithiol.⁷⁸

Asesiadau effaith cydraddoldeb yn y broses asesu

3.116 Roedd yr **RNIB** o'r farn mai dim ond pan fydd natur unrhyw newid yn hysbys y gellir gwneud asesiad effaith cydraddoldeb, ac wrth asesu a yw PIT a gynhelir gan y BBC yn ddigonol, mae angen i Ofcom asesu a yw Asesiad Effaith Cydraddoldeb wedi'i wneud ac a yw'n ddigon cadarn.⁷⁹

Ein hymateb

3.117 Mae PITs y BBC yn ystyried yr effaith ar gynulleidfaoedd y DU, gan gynnwys y rhai â nodweddion gwarchoddedig. Mae asesiad Ofcom o'r rhain a'i asesiadau cystadleuaeth ei hun yn cynnwys asesiad o werth y cyhoedd a'r effaith ar wahanol gynulleidfaoedd.

⁷⁶ Ymateb News UK, tudalen 4

⁷⁷ [Ystyried o qais i lansio BCR](#)

⁷⁸ [Newidiadau arfaethedig i Radio 5 Sports Extra](#)

⁷⁹ Ymateb RNIB, tudalen 2

A1. Canllawiau wedi'u diweddarau ar gyfer asesu effaith newidiadau arfaethedig i weithgareddau gwasanaeth cyhoeddus y BBC

Rydym wedi cyhoeddi ein [Canllawiau wedi'u diweddarau](#)

Bydd hyn yn dod i rym o 16 Mehefin 2026.

A2. Asesiadau effaith

Asesiad effaith

- 3.1 Mae adran 7 o'r Ddeddf Cyfathrebu yn ei gwneud yn ofynnol i ni gynnal a chyhoeddi asesiad o effaith debygol gweithredu cynnig a fyddai'n debygol o gael effaith arwyddocaol ar fusnesau neu'r cyhoedd, neu pan fydd newid mawr yng ngweithgareddau Ofcom.
- 3.2 Mae'r holl newidiadau rydyn ni'n eu gwneud yn dilyn y diweddariadau i'r Cytundeb a'u nod yw sicrhau bod testun canllawiau yn adlewyrchu hyn yn gywir. Er enghraifft, rydym yn cynnig cael gwarad ar gyfeiriadau at "Gwasanaethau Cyhoeddus newydd y DU" yn cael eu hystyried yn awtomatig oherwydd nad yw'r Cytundeb yn datgan bod hyn yn wir mwyach.
- 3.3 Fel rhan o hyn, rydym yn cynnig newidiadau i'n canllawiau sy'n ceisio darparu manylion ynghylch sut y byddwn yn asesu newidiadau'r BBC, yn unol â'r Cytundeb wedi'i ddiweddarau. Effaith hyn fydd mwy o dryloywder i randdeiliaid ynghylch ein proses. Mae hyn yn gadarnhaol gan ei fod yn golygu y bydd gan fusnesau sy'n gweithredu yn y farchnad fwy o eglurder ynghylch sut y bydd Ofcom yn ystyried newidiadau arfaethedig i'r BBC, a gwell dealltwriaeth o beth i'w ddisgwyl a sut i ymgysylltu â'n proses.
- 3.4 Gwnaethom ymgynghori ar y newidiadau hyn a'r asesiad effaith a chydraddoldeb isod ac ni chawsom unrhyw sylwadau gan randdeiliaid ar yr hyn a nodir ynddynt.

Asesiad o'r effaith ar gydraddoldeb

- A2.1 Mae adran 149 o Ddeddf Cydraddoldeb 2010 ("Deddf 2010") yn gosod dyletswydd ar Ofcom, wrth gyflawni ei swyddogaethau, i roi sylw dyledus i'r angen i ddileu gwahaniaethu, aflonyddu, erledigaeth ac ymddygiad gwaharddedig arall sy'n gysylltiedig â'r nodweddion gwarchoddedig canlynol: oedran; anabled; ailbennu rhywedd; priodas a phartneriaeth sifil; beichiogrwydd a mamolaeth; hil; crefydd neu gred; rhyw a chyfeiriadedd rhywiol. Mae Deddf 2010 hefyd yn mynnu bod Ofcom yn rhoi sylw dyledus i'r angen i hybu cyfle cyfartal a meithrin cysylltiadau da rhwng personau sy'n rhannu nodweddion gwarchoddedig penodol a phobl nad ydynt yn rhannu'r nodweddion hynny.
- A2.2 Mae adran 75 o Ddeddf Gogledd Iwerddon 1998 ("Deddf 1998") hefyd yn gosod dyletswydd ar Ofcom, wrth iddo gyflawni ei swyddogaethau sy'n ymwneud â Gogledd Iwerddon, i roi sylw dyledus i'r angen i hyrwyddo cyfle cyfartal ac ystyried pa mor ddymunol yw hyrwyddo cysylltiadau da ar draws ystod o gategoriâu a amlinellir yn Neddf 1998. Mae Cynllun Cydraddoldeb Diwygiedig Gogledd Iwerddon Ofcom⁸⁰ yn egluro sut rydym yn cydymffurfio â'n dyletswyddau statudol o dan Ddeddf 1998.
- A2.3 I'n helpu i gydymffurfio â'n dyletswyddau o dan Ddeddf 2010 a Deddf 1998, rydym yn asesu effaith ein cynigion ar bobl sy'n rhannu nodweddion gwarchoddedig, ac yn benodol, a fyddant yn gwahaniaethu yn erbyn pobl o'r fath neu'n effeithio ar gyfle cyfartal neu gysylltiadau da.
- A2.4 Nid ydym wedi ystyried ei bod yn angenrheidiol cynnal asesiadau effaith ar wahân mewn perthynas â chydraddoldeb hil neu ryw, neu gynlluniau cydraddoldeb o dan Gynlluniau Cydraddoldeb Gogledd Iwerddon a Phobl Anabl. Y rheswm am hyn yw ein bod yn rhagweld na fydd ein newidiadau arfaethedig i'n Canllawiau ynghylch asesur effeithiau ar gystadleuaeth yn sgil newidiadau i wasanaethau cyhoeddus y BBC yn cael effaith wahaniaethol ar bobl o wahanol rywiau, neu ethnigrwydd, defnyddwyr sydd â nodweddion

gwarchodedig yng Ngogledd Iwerddon neu ddefnyddwyr anabl, o'i gymharu â defnyddwyr yn gyffredinol.

- A2.5 Nid ydym wedi nodi unrhyw effeithiau negyddol posibl ar unrhyw grwpiau sy'n rhannu nodweddion gwarchodedig sy'n uniongyrchol gysylltiedig â'n cynigion penodol neu'n berthnasol iddynt.
- A2.6 Mae ein cynigion yn ymwneud â sut mae effeithiau newidiadau i wasanaethau'r BBC ar gystadleuaeth yn cael eu hasesu. Mae natur unrhyw effeithiau go iawn ar gynulleidfaedd yn dibynnu ar y newidiadau penodol y gallai'r BBC eu cynnig, a sut mae ein fframwaith yn cael ei ddefnyddio ar gyfer y newidiadau hynny (a allai fod yn berthnasol i unrhyw grwpiau sy'n rhannu nodweddion gwarchodedig).
- A2.7 Rydym o'r farn y dylai ein cynigion gael effaith gadarnhaol gyffredinol ar allu'r BBC i barhau i gyflawni ei Genhadaeth a'i Dibenion Cyhoeddus ar gyfer pob cynulleidfa, gan gynnwys y rheini o grwpiau sy'n rhannu nodweddion gwarchodedig, gan sicrhau ar yr un pryd bod pob cynulleidfa'n parhau i elwa o gystadleuaeth deg ac effeithiol yn y sectorau y mae'r BBC yn gweithredu ynddynt.

Dyletswydd cydraddoldeb yn y sector cyhoeddus

- A2.8 Mae adran 149 o Ddeddf Cydraddoldeb 2010 (Deddf 2010) yn gosod dyletswydd ar Ofcom, wrth gyflawni ei swyddogaethau, i roi sylw dyledus i'r angen i ddileu gwahaniaethu, aflonyddu, erledigaeth ac ymddygiad gwaharddedig arall sy'n gysylltiedig â'r nodweddion gwarchodedig canlynol: oedran; anabled; ailbennu rhywedd; priodas a phartneriaeth sifil; beichiogrwydd a mamolaeth; hil; crefydd neu gred; rhyw a chyfeiriadedd rhywiol. Mae Deddf 2010 hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i Ofcom roi sylw dyledus i'r angen i hyrwyddo cyfle cyfartal a meithrin cysylltiadau da rhwng pobl sy'n rhannu nodweddion gwarchodedig penodol a phobl nad ydynt.
- A2.9 Mae adran 75 o Ddeddf Gogledd Iwerddon 1998 (Deddf 1998) hefyd yn gosod dyletswydd ar Ofcom, wrth gyflawni ei swyddogaethau sy'n ymwneud â Gogledd Iwerddon, i roi sylw dyledus i'r angen i hyrwyddo cyfle cyfartal a rhoi sylw i ddymunoldeb hyrwyddo cysylltiadau da ar draws ystod o gategoriâu a amlinellir yn Neddf 1998. Mae Cynllun Cydraddoldeb Diwygiedig Gogledd Iwerddon Ofcom yn esbonio sut rydym yn cydymffurfio â'n dyletswyddau statudol o dan Ddeddf 1998.
- A2.10 Rydym wedi ystyried y ddyletswydd hon ac nid ydym o'r farn y byddai'r newidiadau i'r Canllawiau yn cael unrhyw effaith yn hyn o beth.

Dyletswydd i'r Gymraeg

- A2.11 Sefydlodd Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011 fframwaith cyfreithiol i osod dyletswyddau ar sefydliadau i gydymffurfio â safonau mewn perthynas â'r iaith Gymraeg. Mae'r safonau a gyhoeddwyd i Ofcom wedi'u rhestru yn hysbysiad cydymffurfio Ofcom a ddaeth i rym o 25 Ionawr 2017. Mae Safonau Llundain Polisiau'r Gymraeg yn ei gwneud yn ofynnol i Ofcom asesu (a) cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg, a (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg, wrth lunio polisi newydd neu adolygu neu ddiwygio polisi presennol.
- A2.12 Rydym wedi ystyried y ddyletswydd hon ac nid ydym o'r farn y byddai'r newidiadau i'r Canllawiau yn cael unrhyw effaith yn hyn o beth. Rydym wedi darparu fersiwn Gymraeg o'r ymgynghoriad, y datganiad a'r Canllawiau terfynol.

Dyletswydd twf economaidd

- A2.13 Mae adran 108 o Ddeddf Dadreoleiddio 2015 yn nodi dyletswydd Ofcom i ystyried dymunoldeb hyrwyddo twf economaidd wrth arfer ei swyddogaethau rheoleiddio.
- A2.14 Er mwyn ystyried hyrwyddo twf economaidd, bydd Ofcom yn arfer ei swyddogaethau rheoleiddio mewn ffordd sy'n sicrhau: a) dim ond pan fo ei angen y cymerir camau rheoleiddio; a b) bod unrhyw gamau a gymerir yn gymesur.
- A2.15 Mae canllawiau statudol y llywodraeth ar y ddyletswydd hon yn cydnabod y ffactorau sy'n sbarduno twf economaidd, gan gynnwys arloesedd a chystadleuaeth.
- A2.16 Rydym yn ystyried y bydd y newidiadau i'r Canllawiau yn cefnogi'r ddyletswydd hon. Mae'r newidiadau wedi'u cynllunio i gefnogi dull mwy hyblyg ac ystwyth o'n prosesau rheoleiddio a sicrhau bod y rhain wedi'u targedu ac yn gymesur.